

Elegantne mees

TO IMET AND M. ANDRESEN

ELEGANTNE MEES

TOIMETANUD
M. ANDREESEN

T O I M E T U S E L T

Paratamatult tuli alul ühe raamatuna kavatsetud „Elegantne mees ja naine“ jagada kahte ossa, kuna muidu materjali käsitamiseks oleks jäänud liig piiratud ruum. „Elegantne naine“ ilmub sügishooajal ja saab seega anda ülevaate ka sügishooaja ja eriti talvise suurhooaja uudistest naistemoodide alal.

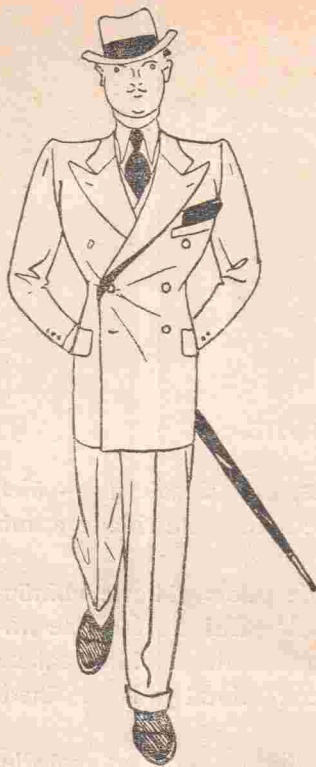
Paar üldist sõna

Loodetavasti ei panda meile pahaks, kui käesolevat — õieti meestele määratud raamatut — alustame mõningate ridadega, mis on pühendatud naistele. Ja just eesti naistele.

„Tallinna daamid on võluvad! Nende oskus väheste abinõudega elegantselt mõjuda on suurepärase!“ Kui tihti oleme niisuguseid ja umbes-niisuguseid väljendusi kuulnud välismaalaste suust, neiltki, kes küllaltki palju maailmas käinud ja kelle sõnade otsekohesuses pole põhjust kahelda.

Tõepoolest: meie daamid — eriti pealinnas — on selle võrdlemisi lühikese ajavahemiku jooksul, mil meil üldse laialdasemalt on hakatud teadlikumalt suhtuma oma välimuse korraldamisele, saavutanud õige nimetamisväärsust. Haruldase kiirusega on suudetud kohaneda ja hea vaatlemisvõime ning kindel pilk on juhtinud eesti õrnemat sugu õiges suunas. Tähelepanelisele vaatlejale sageli ehk veel näib, et siin-seal leidub „liiga palju head“, et on kaldumisi liialdamisse ja et puudub viimne „lihv“. Muidugi on selles osaliselt süüdi reisivõimaluste puudumine ja raskus pääseda maailma tsentrumesse, kus muu-seas luuakse moode ja kus võiks õppida, kuidas neid elegantselt ja õigelt kanda. Kuid üldtase meil nüüdki on hea ning näitab tõusu tendentsi.

Kahjuks ei saa me nii palju kiitvat ütelda meeste suhtes. Siiski: siingi pole enam märgata ülisuuri vigu, nagu need aastate eest olid veel meie parimaiski ringides tavaliseks — ja muidugi ka andestatavaks — nähuks. Kuid võtame siiski südame rindu ütelda, et „looduse kuningad“ Eestis ei ole veel küllalt teadlikud selles, millele nad peavad pöörma tähelepanu, et tõesti jätta ele-

**TA IMESTAB VIST
ISEGI,**

*miks ta vaatamata vihmavarjule ja tulinuuele
ülikonnale ei näe välja
nagu...*

gantse mulje, nii nagu see kujunenud kindlaks mõisteks rahvusvahelises maailmas. Sealjuures me ei saa salata, et meil näiteks riietusele väga palju kulutatakse. Kuid saavutatav efekt võrreldes kulutustega tihti on väga väike või isegi päris null.

Riietuse küsimuses peame kõigepealt rõhutama, et pole sugugi tähtsaim, et kantakse midagi, mis parajasti on moodne. Otse vää on moe tagaajamine, kui ta ei sobi kandja figuurile või ta riietuse muile osadele. Tähtis on teada neid üldreegleid, mis kogusummas annavad õige välise mulje! Meie välist „mina“ ei vormi ülikond ükski, ei krae, ei kaelside ega jalanõud üksikult. Oluline on, kuidas kõike kantakse. Kuidas üksikuid osi osatakse liita ja... kuidas neis käitutakse!

„Riided teevad inimese!“ see vana sõna kahtlemata laseb osaliselt märgist mööda. Kuid pole kahtlust, et inimese väline mulje (mitte ainult riietus) omab suurema täht-

suse, kui seda meil üldiselt veel tahetakse tunnustada. Sümpaatse välimusega mehega sõlmitakse kaugelt kergemini kokkuleppeid ja sidemeid kui hooletu või halva välimusega isikuga. Ja see, kes omab laitmatu välimuse ja käitumise, jõuab kindlasti kaugeemale kui tahumata inimene halvasti istuvas või liialdustesse (ka moeliialdustesse!) kalduvas riietuses.

On terve rida asju, mida peab pidama silmas, et siin jõuda sihini. Seni puudus paljudel õige pilk, et teha vahet, mis on õige ja hea ja mis väär. Millest see nähtub ja kuidas talitada, selles tahavad järgnevad read anda mõningaid juhiseid, vist esimest korda eesti keeles.

Oleme teadlikud selles, et me siinkohal ei saa ütelda kõike. Kuid püüame ütelda olulisima. Meie raamat ei taha kirjeldada seda, mis parajasti on n-n. „moe viimne karje“, vaid tahab käsitleda põhjapanevaid, ümberlukkamatuid reegleid, mis aastakümnete jooksul pole muutunud ja vaevalt niipeagi muutuvad. Endastmõistetavalt lähtume üldiselt praegu valitsevast meestemoest, kuid ärgu otsitagu siit moeuudiste kirjeldust. Tahame peamiselt näidata teed niisuguse välimuse poole, mida võime panna tähele kõigi õieti ja rahvusvaheliselt riietatud meeste juures, eriti aga tõesti elegantsete ja sealjuures täiesti silmatorkamatute, parimaisseringidesse kuuluvate inglaste juures.

Võib-olla peab nii mõnigi, kes seda sihti tahab saavutada, kõik oma senised lõekspidamised oma välimuse korraldamisel heitma nurka. Kuid ainult sel moel on võimalus saavutada vähenõudlik, kuid siiski mõjuv elegants. Tihti on tegemist ainult pisiasjuga, mida seni vähe on pandud tähele ja mille lihtsuse üle imestades naeratatakse, kui nende saladus on avastatud.

Ainult ülaltoodud põhimõtteid tahab käesolev raamat teemida.

... WALESI PRINTS,

keda kõikide „troonikõigutavate“ juttude peale vaatamata ikka veel peetakse mees-elegantsi tooniandjaks. Pildil näeme Walesi printsit tervitamas Old Kate'i, tuntud kuju Epsomi hobusevõiduajamistel.

TEMA JA TEMAKE SUVEPUHKUSEL

Õiged ja väärid mõtted ülikonnast

Vaatleme kord eksitusi meesteriietuse maailmas humoristlikust küljest. Võib-olla õnnestub meil koos vabastava naeruga saada lahti ka arvurikkaist vigadest, mida kahjuks kohtame peagu igal sammul. Alustame kõigepealt ülikonnaga, tähtsaimaga. Arvame, et on õigeim, kui me ka oma piltides püüame kõrvutada õiget ja vääri, mis võimaldab lugejal võrrelda ja vaadelda ning oma pilku teritada. Sest just vale vaatlemine on põhjuseks, miks tehakse nii palju vigu oma välimuse korraldamisel.

Palun, tulge kord meiega kaasa jalutuskäigule meie suuremasse hotelli. See ei kesta kaua ning võime seal näha mõndagi õpetlikku. Palun astuge sisse! Kitsas siin ju on, kuid kuna on reisihooaeg, võime tähelepanematult seistes ja vaadeldes avastada nii mõnegi tõe.

Vaadake, sealt tuleb parajasti üks tõesti hästi riietatud härra trepist alla. Täiesti rahuliselt ja peagu hooletult ta kõnetab portjeed. Kas võite kuulda, mis ta räägib? Ta kõneleb inglise keelt ja võime vedada kihla, et ta on inglane ja mitte ameeriklane. Seda näeb ju kogu ta olemisest. Meeldib teile ta stiil end riietada? Jaa? Meile nimelt ka, sest ta on absoluutselt lihtsalt riietatud. Miski ei torka ta juures silma ja siiski pannakse teda kohe tähele.

Ja nüüd vaadeldge veidi seda kodumaa dendit, kes siinsamas peatub! Temagi pilgud on pöördud inglasele ja ta mõtleb: „Tuhat ja tuline! See näeb vahest tore välja! Miks pole minu välimus niisugune? Ja ometigi on kõik, mis kannan, viimseim mood! Kas ma siiski ehk pole päris õieti riietatud?“

Tahaksime sellele dendile meeeldi ütelda: „Jaa, armas sõber, sul on põhjust imestamiseks, sest vaatamata kõigele oma moodsusele pole sa mitte üksi väärilt, vaid otse võimatult riietatud!“

Vaatleme nüüd kohe kiiresti mõningaid pisiasju, ning teilegi saab vahe selgeks. Kõigepealt aga üldmulje!

Noormees, kel on vähimalt niisama hea kehakuju kui inglasel, näib surnud mannekeenina äri aknalt, inglane aga elava ja liikleva inimesena. Esimene on oma riietesse nagu surutud ja sellest tõkestatud, teine aga mõjub oma riietuses vabana ja lahedana.

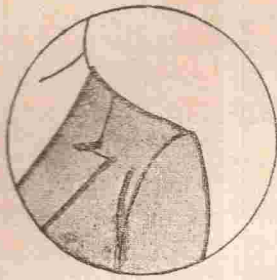
VIGU

on siin „laidalt“. Missuguseid
leiate teie?

Miks? Inglise pole oma ülikonda lasknud oma rätsepal kehale „n e e d i d a“ nagu meie teine sõber, vaid on rahulikult lasknud jääda vaba ruumi liigutuste sooritamiseks. Inglise ülikonnal lööb riie kaenlaaluste kohal ees ja taga selgesti nähtavad voldid, teine aga oli oma rätsepaga nähtavasti nii kaua norinud, kuni kuub neis kohis „istus“ ilma igasuguse rammita. Ja nii saabuski mitte kuub, vaid trikoo. Seda ei tohi aga iial olla. Sest kui meie noor sõber oma kätega teeb vähemagi liigutuse, liigub kogu ta ülikond kaasa. Reväärid painduvad kohalt, kuuekrae „ronib“ üles, mida ta muide iialgi ei tohi teha, ja käised tõmbuvad lühemaks. Inglise juures aga jääb kõik sinna, kus ta peab olema, sest ülaltähendatud voldid võimaldavad talle liikumisvabaduse. Ta ei ole ka suurem kui meie kaasmaalane, kuid ta mõjub suuremana. Millest see on tingitud, küsite? Selgi on oma põhjused. Rääkimata kaenla-voltidest, ei tõuse inglase kuuekrae nii kõrgele vastu valget särgikraed. Kuuekrae on taga kaunis madalal, ei pigista seega pead nagu tangide vahele, vaid annab peale vabadust ja sundimatust, tehes ka ülikonna kandja näiliselt suuremaks. Meie kaasmaalane on aga oma ülikonnas nagu tupes, ta ülikonna krae tõuseb peagu kõrgemale särgikraest ja puudutab seega mõnikord otse juukseid. Võiks arvata, nagu oleks tal seljataga olnud mõni tüli poksimeistriga, kes ta oma ülikonda on sisse „knock'inud“.

Meie dendi tunneb ise vahet, kuid ta ei suuda endale teha selgeks, milles see seisab. Ainult tähelepanelikuma uurimise järel hakkavad üksikasjad temalegi silma. Ta näeb näiteks, et ta oma vest on liig kõrgelt kinninööbitav, kuna inglasel seevastu on vesti väljalõige kaunis sügav. Ka on inglase vest tublisti pikem ja mitte nii põhjendamatult lühike.

Edasi ta näeb äkki, et ta kuuenööbid „istuvad“ täiesti väärilt ja talle saab selgeks, et ainuke kinninööbitav nööp, olgu ülikonnal muidu neid kaks või kolm, asetseb täpselt talje-

SEE ON

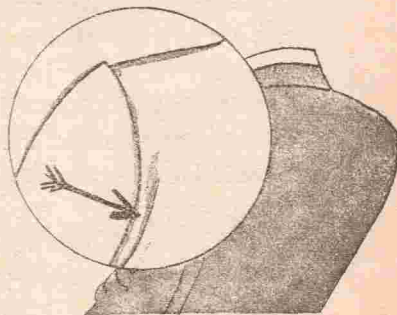
kuulus „lükumisvolt“, nagu ta peab olema kaenlaaluse juures eespool.

joonel ja mitte kuskil kaugelt madalamal või kõrgemal. Meie dendil aga on kaks kuuenööpi, mis mõlemad on asetatud valesti. Ka on ta nad mõlemad kinni nõopinud, mida ta aga ei tohiks teha. Ükskõik missugust ta ka ei kasutaks, ikkagi oleks tagajärg vale ning segaks kuju proportsiooni. Ülikonna ainus „kandev“ nööp jagab ülakeha alakehast ja võib vale paigutuse puhul rikkuda kogu figuuri.

Kuid tuletage meele, aastaid tagasi mõtles keegi välja „moe“, mille eest teda jalamaid oleks tulnud saata Kihnu! Oleksime seda ehk ka teinud, kui ta meil siin

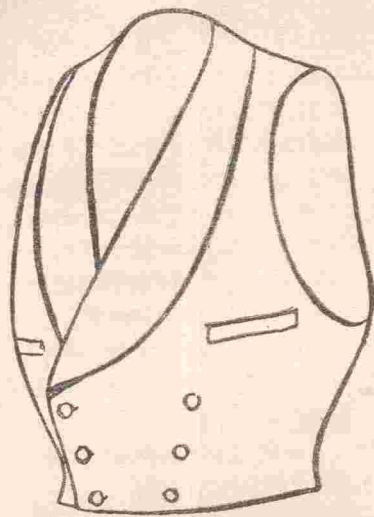
käepärast oleks olnud. Kuid muidugi istus ta kuskil välismaal, kuigi just meie väikeses Eestis näis tal olevat kõige truumaid jüngreid. Te mäletate kõik veel seda „moekarjet“: kadu kitsastele asjadele! Ning siis algas ka kohe riidenagi ajastu. Riided sõna tõsisel mõttes riputati selga. Kuued olid õlgadest ja rinnast õudselt laiad, ja siis, nagu oleks riidest tulnud puudus, olid nad puusade ümber võimatuseni kokku kistud ja lõppesid põhjendamatu lühikestena. Ja kuskil õige madalas asetses selle imekuue ainuke nööp, mis kinninööbituna lasi kuue rinnaosa lipendada nagu...

Aga ei maksa ennast piinata viirastuslike mälestustega. Tuletame vaid meele, et tolmkorral „kanti“ ka vesti, mis oli peagu kõrini nõõbitud kinni ja omas mingi kitsukese erireväari. Olgu seepärast kohe siinkohal üteldud: reväär sobib ainult kahereaga vestile! Siis ta olgu aga ka lai ja mehine. Kel mitu ülikonda, võib ühele neist lasta teha kaherealise revääriga vesti. Kel ainult üks ülikond igapäevaseks kandmiseks, see jäägu julgesti ühereaga vesti juure.

JA SAMASUGUNE VOLT TAGAPOOL

soodustab suurel määral liikumisvabadust.

VEST,

kui ta on kaherealine, siis kõige parem juba niisuguse kujuga.

Üldse peetagu silmas, et tõesti elegantne riietus alati mõjub mehiselt ja seepärast tuleb loobuda igasuguseist voldikesist, pandlakesist, põõnakesist, nagu neid vahel armastatakse paigutada pealeõmmeldud taskuile ja koguni käiseile. Tänavauilikond üldse ei tohi omada pealepandavaid taskuid. Need sobivad ainult spordiriietusele

See „-keste“-tõbi üldse peaks kaduma. Leidub mehi, kel on otse mingi „-keste“ maania: nad lasevad tavalise ülikonna taskud peale õmmelda ja neile pealeõmmeldud taskutele veel kõiksugu põõnakesed ja nõõbikesed, nii et kuub jätab mingi sigri-migri mulje.

Mehe riietusse ei sobi „-kesed“, mehe riietuses valitsegu julgus ja kindlus. „-kesed“ aga teevad mehe riietusest selle, mille kohta õigusega võiks ütelda: „Balkani moed!“

Nüüd võiks meilt mõni dendi küsida: „Aga mis teeb siis inglise rätsep, kui alalõpmata püsib üks ja sama? Ta peaks siis juba ammu olema pankrotis!“

Kaugeltki mitte, armuline noorhär! Inglismaal muutub ju mood nüüd niisama ruttu kui mandril, kuid ei muutu need põhjapanevad, ainuõiged tõesed, mis selle peatüki lõpus veel kord võtame kokku. Seal muutub ülikonna enda kuju. Mõne aja eest näiteks kanti ainult kaherealisi sakkosid (igapäevane päevaülikond), enne seda üherealisi, kuid kahe nõõbiga. Nüüd on ülevõim jälle üherealiste käes, kuid seekord on kolmenõõbiliesed (kuigi ainult üks nõõp suletakse!) levinuimad.

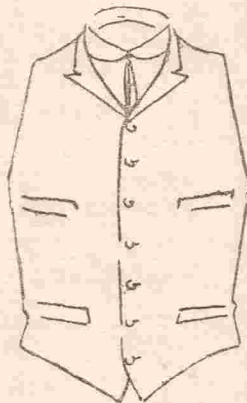
Inglane pole oma riietuses sugugi enam nii alalhoidlik, nagu seda ehk ikka veel oletame. Temagi muudab nüüd tihti moode — ning talle järgneb siis ka kohe kogu maailm. Ilma suurema vaidluseta tunnustatakse inglise mood peagu kogu maailmas ainumaksvaks. Inglasel on juba kord õiget silma riietuseks, mida

täiendab ta praktiline meel ja hea maitse, mis leidnud arendamist eriti meesteriietuse alal õieti sajandite jooksul.

Kuid Inglismaal ei tee moode rätsepad. Aga ka mitte mõned filminäitlejad või operetistatistid. Seal teevad moe elegantsed härrad ise. Inglismaal on sel alal tunnustatud autoriteete. Ja mida need kannavad, seda k a n t a k s e. Teadagi on niisugune mood korrektne ja laitmatu. Kuid küsitava väärtusega moeajakirjad moonutavad selle ja meieni jõudes ta tihti on juba tundmatuse ni muutunud, pisikesed nüansid on silmatorkavalt suurendatud ja karjuvalt liialdustesse kalduvad. Seepärast võtab tõesti elegantne mees moeajakirjade löikeid kindla tagasihoidlikkusega ja maitse, riietuse põhireeglite teadmine ning isiklik kultuur juhiavad neid mööda õigeid radu.

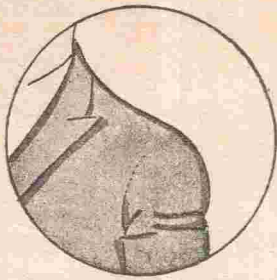
Tuleme aga jälle tagasi põhireeglite juure, mis, nagu üteldud, hoolimata moe kiirest muutumisest ikka jäävad püsima, täitsa ükskõik, kas talje on kitsas või pole teda üldse, kas kuub on lühike või võrdlemisi pikk. Nii jäävad alati püsima „liikumisvabaduse“ völdid kaenla-aluste ümber, olenemata moe baromeetrist. Ja allpool toome veel terve rea teisigi reegleid, mille täitmiseta pole mõeldav hästiistuv ülikond. Nii-siis:

1. Kõigepealt loobutagu soovist olla silmatorkav. Kes seda ei suuda, see jätku teised reeglid rahulikema südamega lugemata.
2. Meesteriietus olgu alati mehelik. Kõik olgu julge ja kindel. Kõik „-kesed“ kadugu jalamaid. Ja edasi:
3. Selgesti nähtavad „liikumisvabaduse“ völdid, niihästi ees kui taga. Rinnatask peab algama väga ligidal käiseõmblusele, et ta näiks mehelikuna ja suurena. Sel moel saavutatakse võimalus tööpolest sinna taskurätikut mahutada, kuna väikeses taskus seks pole ruumi ja seetõttu rinnale tekib inetu „punn“. Iialgi aga ei tohi kuuereväär taskut katta kas või osaliseltki.

SEE VEST

ühendab kõik võimalikud vead. Vaadeldge veidi naeruväärset kraed ning lipsusõlme!

VOLDID

käistel, nagu neid iial ei tohiks olla.

Kuuekrae ei tohi olla liig kitsas. Ka peab ta tagant istuma võimalikult madalamal, kunagi ei tohi ta ulatuda üle särgikrae.

Reväärid ise olgu mehelikult (mitte moenarrilt üleliia!) laiad, olgu ülikond ükskõik missugune.

4. Kuueõlad tavalisti ei lase ennast välja töötada kunstlike lisandeita. Sellega peab enamal jaol juhuseist leppima kui paratamatusega, kui ei taheta saada langevat või ripnevat

õlga. Õlad olgu välja töötatud sirgelt, mehelikult, kuid milgi juhul mitte liialdatult, nii et kipub jätma mulje, nagu oleksid nad täis topitud.

5. Üherealiste sakkode juures pannakse kinni vaid üks nõõp, mis asetseb täpselt taljejoonel. Sealjuures on täiesti ükskõik, mitu nõõpi kuuel on üldse. Ka kolmenõõbiliste üherealiste sakkode juures nõõbitakse ikka ainult see keskmine nõõp. Teised jäävad lahti. Kaherealiste sakkode juures suletakse küll ka alumine nõõbipaar, kuid k a n d e v nõõbipaar asetseb ikkagi taljejoonel. On kaherealisel ülikonnal kolm nõõbipaari, jääb kõige pealmine lahti.

6. Vest ei tohi olla liig väikese väljalõikega, vaid peab jätma rohkesti vabaks särki ja kaelasidet, pealegi kus viimast eelistatakse ikka veel õige laiana. Vestitaskud ei tohi olla liig väikesed, vaid võimaldagu neis ka tõesti esemete kandmist. Alumised taskud ärgu asetsegu liig madalal. Seepärast alaku nad külgedelgi kaunis kaugel käeväljalõike juures. Kelle figuur seda võimaldab, loobugu vesti juures tingimata tagumisest pandlast ja lasku vest lõigata taljesse. Pandla ärajätmiseks on küllalt kaaluv põhjus: ta ikka markeerib ennast läbi ülikonna. Vesti alumised otsad ei tohi olla liig lühikesed ja üherealise vesti juures ei tohi nad kunagi olla ära lõigatud, s. t. vesti alumine äär ei tohi olla ühetasane. Kõige alumine vestinõõp võib jääda lahti, kuid lõikekumerus alaku siis juba vastavalt veidi kõrgemalt. Muide on

alumise nööbi lahtijätmine just praegu jälle eriti moes. Pealegi soodustab see vesti head „istumist“. Kuna elegantse härra püüdeks on ka kuuea mõjuda korralikult, siis ei tohi vesti kaenlaaluse väljalõiked olla liig kitsad. Vest võimalikult ärgu paistku välja kuuekrae alt, iialgi aga mitte kaherealise sakko juures.

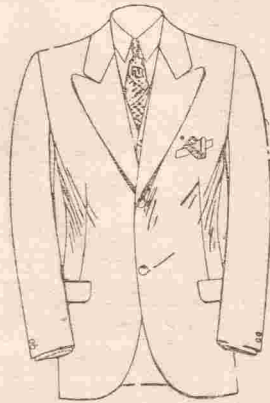
7. Püksid ei tohi iialgi olla liig lühikesed. Täiesti ükskõik, kas nad on alt ümber pöördud või mitte, istugu nad pigem juba kingil pisut (aga õige vähe!) voldis, kui et jätavad sokki liialt paistma.

Pükste mansetid ärgu iial olgu õrnakesed ja kitsukesed, vaid normaallaiuses. Ülal ees värvli juures lastagu alati teha paar voldikest, millest üks asetsegu nii, et ta jookseks kokku püksiviigiga. See annab vajalise laiuse ja hoiab ära istumisel muidu kergesti sissejäädavad inetud põikvoldid.

Püks olgu mehiselt lai, mitte liig kitsas. Kuid lauseski ei tohi kalduda teise äärmusse! Peetagu järjekindlasti kuldset kesktee. Tumedate rõivaste juures loobutagu alumisest äärmansetist, heledama riide juures on mansetid täiesti oma kohal. Tagumistesse taskutesse ei tohi iial toppida kogukaid esemeid, seda juba täiesti arusaadavail põhjusil. Nad ajavad ju siis kuue tagant punni. Püksid olgu ülalt hoolikalt keha järele välja töötatud ja kandku end küljepealt puusadel.

Traksid või rihm?

Kõigepealt aga püütagu võimalikult kanda trakse! Rihmaga ei saa ükski püks nii hästi hoiduda kui traksidega, sest rihm ei saa pükse küljepealt ülal hoida. See on aga peaasi, sest ainult sel moel hoitakse ära pükste „sisselangemine“ põlve piirkonnas. Seepärast kantagu rihmaga pükse ainult sportimisel. (Õnneks on rihmahaigus, mis meil aastaid möllas, juba möödumas.) Kandenoovid traksid jaoks olgu võimalikult õmmeldud püksivärvli

KUUB NAGU TA EI TOHI OLLA:

väärid reväärid, väär varrukateseis, kuuekrae liig kõrge, nööbid valesti jne.

siseküljele, sest vastasel korral needki paistavad ülikonnast „läbi“. Ka pükste ülemise osa lõige olgu piinlikult õige. Kujutelge, kui eemaletõukavalt mõjub „rippuv“ püksipõhi, mis pealegi mõnikord lühikese kuue alt kipub välja!

Need on seisukohad, millest tingimata lähtuge, kui soovite saada õiget ülikonda. Varieerumine tuleb küsimuse alla ülikonna kujus, materjalis, värvis. Ka mõningaid moepisiasju võib teadagi pidada silmas, kuid ikka põhimõtte järele: mitte liialdada!

Kes omab isikliku maitse ja hea rätsepa, kes mõistab käia antud näpunäidete järele, see suudab kergesti olla enamvähem sõltumatu moest, selle eilsete ja tänaste tujude vahel leida õige kesktee ja alati mõjuda soliidsena. Kes aga kord järgneb moele, peab sellele paratamatult jääma alati truuks ja vahetama oma riietust sellele orjalikult alistudes, kui ta ei taha riskida võimalusega, et kõik riided ilmutavad nende omandamis-aastat, ning peale selle ebameeldivalt torgata silma.

*

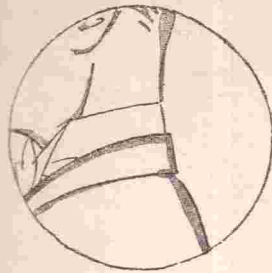
Ütleme lõppeks paar sõna erinevate ülikondade kohta üksikult, kooskõlas päevamoega.

Sakko,

see meie igapäevane riietus, on kindlasti tähtsaim. Nagu üteldud, praegune aasta eelistab üherealisi ja kolmenööbilisi. Kuid see nõue pole väga oluline ja nii on ka kahenööbiline või kahe-realine igale maitsele vastavalt täiesti korrektne.

Kuna külmil aastaajul üldiselt eelistatakse tumedaid värve (keskmist ja tumehalli, tumesiniseid toone, ka pruune), siis nüüd, soojema aastaaja saabudes, loomulikult minnakse üle heledamaile. Domineerivaks siin on heledam hall, kuid moevärvidena on tulnud juure ka õrna rohelist värvingut kandev riie ja pruun. Suvel ei ole ka keeldud kasutada tumedamavärvilist kuube ning sinna juure heledamast hallist (flanellist) pükse. See olgu vahelduseks, vahetpidamata kandmiseks pole niisugune kombinatsioon kuigi soodus.

Mustrina on ikka veel tarvilusel kalasabamuster, kuid see põimub juba joonikuga ja on üle minemas ka puhtamale joonik-

*NII MADALAL
istugu kuuekrae.*

muustrile. Ka täppmaterjal on rohkelt tarvitata, ning ruutki hakkab rohkem tulema päevavalgele.

Materjalist oleks kõige rohkem eelistatuna märkida kammgarnsorte, keerutatud lõngadest ja fresko-liiki kangaid.

Sakko juure valitakse viimasel ajal üldiselt värviline särk vastava kraega. Huvitava kombel särki värvitoonid lähivad tumedamaks, ka heledama ülikonna juures. Tumeda sakko juure (eriti külmemal ajal) on soovitatav valida siiski valge särk ja krae.

Kaelaside võetagu sakko põhitooniga harmoneeruv, kuid ikka erinevas värvis. Ristkaelasidet kantakse viimasel ajal vähem. Väga hästi mõjuvad ühevärvilised (hallid, bordoo) pikad kaelasidemed, kuid ka täpp- ja joonikmuster võib sobivais ja mittekriiskavais värvides anda vägagi elegantse pildi.

Heleda sakko juure pruunid, tumeda juure mustad kingad.

Tumeda sakkoga võib õhtul minna igale poole, kus pole nõutav õhtuülikond.

Visiitülikond

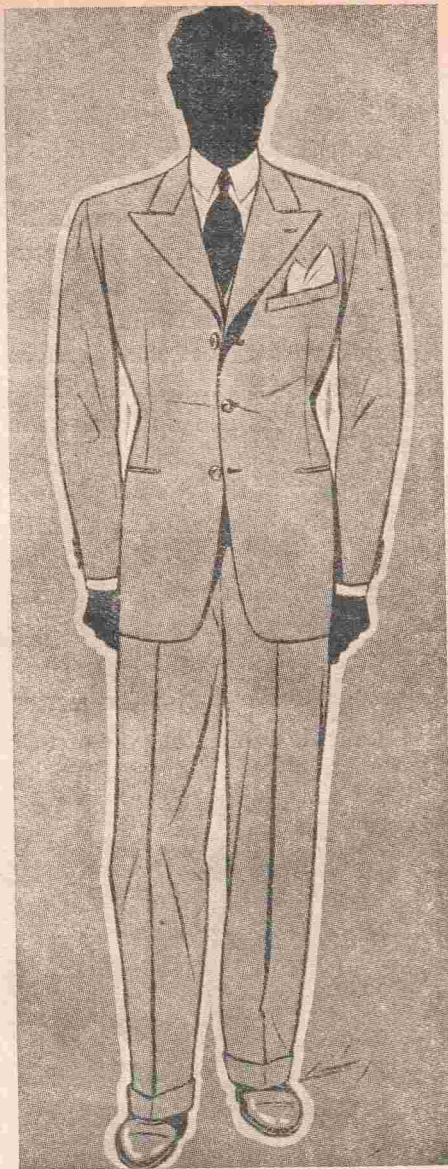
Visiitülikonda (cut'i) nimetavad inglased täiesti õigustatult ka „*morning coat*“, üteldes seega ühtlasi ära ta tarvitamise aja: see on ikkagi peamiselt ennelõunaülikond, sobiv äärmisel korral ka varajasemaiks pealelõunatundeks. Ta koosneb teatavasti pikast mustast kuest, mustast vestist ja tumehallidest triibulistest püksidest.

Viisiitülikond, kui väike pidulik ülikond, on kantav visiitülikond, ennelõunastel vastuvõttudel, pidulikel istungeil. Ta juure sobib ainult valge särk külgeõmmeldud

*KUUEKRAE
sellel noorhärnal istub lubamatult kõrgel.*

EELISTATUIMAKS

sakkokujuks praegu on üherealine ja kolmenööbiline. Toome siin healõikelise eeskuju. Ülemine nööp pole „ülrullitud“, reväärid on seetõttu lihemad, kuid ka veidi laiemad kui kahe-nööbilise ühereaga sakko juures. Revääri sisselõiget kolmenööbilise juures on õige pidada loodis.

kõvade mansettidega, valge kõva püstkrae murtud nurkadega, pikk seotav kaelaside tumehallis või mustvalges toonis. Sündmatu on visiitülikonnaga kanda pehmet või mahapöördud kraed, värvilist särki või kaelasidet. Õieti on visiitülikonnaga alati seoses silinder, nagu seda näeme „*morning coat*“ kodumaal.

Muide: ülikond, mida tavalisel inimesel läheb väga vähe tarvis.

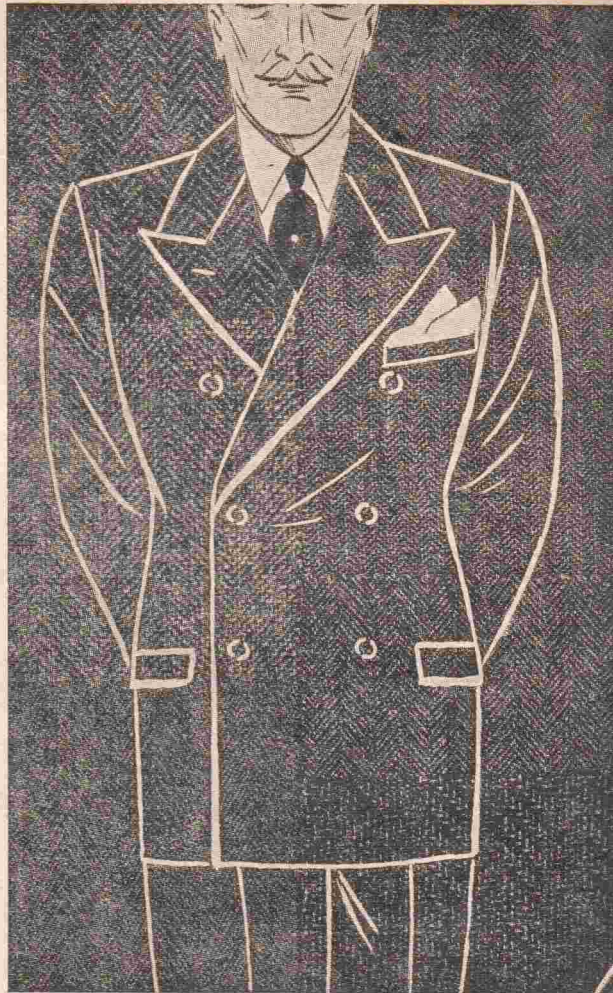
Kombineeritud ülikond —

must sakko ja hallid triibulised püksid — on mõeldud õieti visiitkuue asetäitjana ja seetõttu kantav ka samul ajal, kuigi on harjumuseks saanud ta „politseitundi“ pikendada ka kella-viieteedeni. Iialgi aga pole ta kasutatav õhtuülikonnana, katsutagu seda pidada meeles. Ka tänaval igapäevaseks „patseerimiseks“ ta ei sobi vaatamata sellele, et aasta tagasi Tallinn otse kihas niisuguseist musthallidest ülikondadest. Kuna kombineeritud ülikond pole õhtul kantav, ei sobi ta ka teatrisse, kuna tume sakko on seal täiesti oma kohal.

Selle ülikonna juure sobib ainult kõva, valge, mahapöördud krae ja pikk kaelaside võimalikult hallis värvitoonis. Kingad — mustad, mitte lakk.

Kergema ülevaate saamiseks lisame siia juhiseid riietumiseks tabeli kujul.

Õhtuülikonda käsitleme üksikasjalisemalt järgmises peatükis.

SEE KAHEREALINE SAKKO

on eeskujulik lõikes ja stiilis. Ta on pikk ja sale-
dalt hoitud. Lühema sakko aeg üldiselt on seekord
möödas. Reväärid on veel kaunis laiad. Nööbid
pole asetatud liig kitsalt. Muide: käis on ülal
laiem, all kitsam. Käisesuu aga vastaku üldiselt
käte ja käsivarre jämedusele, ärgu olgu aga mingi
toru, vaid haaraku särgimansett ning ärgu näi-
daku oma voodrit!

Kuidas riietuda?

	Ülikond	Vest	Püksid	Krae	Särk	Kaetaside	Kübar	Jalatsid
Tänav ja igapäevane ülikond		Sakkoolikond		Kõva või pehme valge või särkiga ühest rüüdest, mahapöördud	Valge või värviline	Pikk, särki ja ülikonnaga sobiv	Pehme vill, ülikonnaga sobiv	Mustad või pruunid
Külafustus	Komb. ülikond	Must	Tribulised	Kõva, valge, mahapöördud	Valge või valge-mustriline	Pikk, tume-halli mustriga	Olenev mantlist (vaata peatükki kifbarast)	Mustad
	Tume sakkoolikond					Pikk, ülikonnaga sobiv		Ülikonnaga sobivad
Ametlik visit	Morning coat	Must	Tumedad, tribulised	Kõva, valge, püst	Valge	Pikk, tume, must-valge või hall	Silinder või kõva vill	Mustad
Pealeõuna-seitskond		Tume sakkoolikond		Kõva, valge, mahapöördud	Valge või valge-mustriline	Pikk, tumedam, ühetoonisem	Olenev mantlist	Mustad
Õhtuseitskond	Smoking	Must või valge	Mustad	Kõva, valge, püst	Valge, kõva rind	Rist, must	Silinder või kõva vill, tume	Lakk
	Smoking	Must	Mustad	Kõva, valge, püst	Valge, kõva rind	Rist, must	Silinder või kõva vill, tume	Lakk
Teater		Tume sakkoolikond		Kõva, valge, mahapöördud	Valge	Pikk või rist, hallides toonides	Olenev mantlist	Mustad
Ball, suur seitskond	Frakk	Valge	Mustad	Kõva, valge, püst	Valge, kõva rind	Rist, valge	Silinder	Lakk
	Smoking	Must või valge				Rist, must	Silinder või tume vill	Lakk

Elegantne härra õhtul

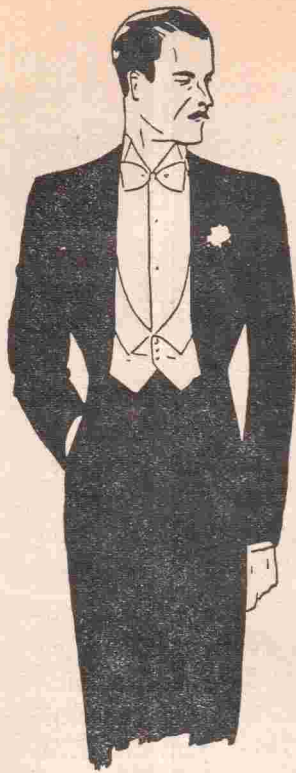
Usume, et oleme eelmises peatükis küllaldaselt määralt selgitanud mehe õige ülikonnalõike üldaluseid ja et võime nüüd asuda juba teiste üksikasjade juure. Käsitame siis kõigepealt elegantse härra õhturiidetust.

Ka siin tuleb hoolitseda samade põhimõtete läbi viimise eest, millest kõneldime päevaülikondade juures. Eriti smoking, mis on meil ju kõige kasutatavam riietus õhtuks, nõuab selles suhtes tähelepanelikku käsitamist. Toome siinjuures ära ühe eeskujuliku eksemplari pildi. Pandagu tähele, et smokingi ainuke nõop istub täpselt taljejoonel ja et ta oleks lihtne ühekordne nõop, mitte aga nõoriga ühendatud kaksik-

KÕIGITI KORREKTNE SMOKING

nõop. Reväärid, mis teatavasti kaetakse mattsiidiga, olgu küllaldaselt laiad.

Varemalt kanti smokingi juure õieti ainult musta vesti, kuid juba mõnd aega on kasutamisel ka valge vest pidulikuma ilme jaoks. Smokingi valge vest on peamiselt üherealine;

FRAKI

vestiäär ei tohi kunagi paista frakihölmade alt välja. Särgimansetid olgu küllaldaselt pikad, nagu iga teisegi ülikonna juures, ja paistku tingimata varrukaserva alt paar sentimeetrit välja.

Frakki seevastu võib kanda päevalgi gala-dineedel, suuril pidustusil, pulmas ja vastuvõttudel. Öhtul ta sobib teatri esietenduste loožides, esinduspidustusil ja seltskonnas, kus ette nähtud fraki kandmine.

Frakk on valmistatud samuti mustast peenest riidest ja ta reväärikate on nagu smokingilgi. Nagu smokingi juures, nii ka frakile sobib kõva rinnaesisega särk, mis suletakse läbipistetavate nõõpidega; viimased võivad olla perlmutterist, kuid ka pärlidest. Ka krae, jalanõude ja kaelasideme kohta maksab sama, kuid kaelasideme värviks on eranditult valge, matt, ja mitte siidist.

Välja arvatud matused ja mõningad teised erijuhud, kantakse fraki juure valget vesti. Olgu ta kahe- või üherealine, iialgi ei

kas teravate või veidi ümarate nurkadega, on lõpuks maitse asi. Igal juhul ei ole soovitatav smokingi juure kanda kaherealist musta vesti, kuna kaherealine valge vest veel kuidagi on seeditav.

Kaherealine smoking, mida kord soojalt propageeriti, on taevale tänu täiel määral läbi kukkunud. Puhka rahus!

Kuna smoking püsib kauemat aega, on soovitatav teda lasta valmistada tõesti hoolikalt ja riide valikul mitte lasta end mõjutada liigest kokkuhoiutahtest. Smokingi taskuis kantagu ainult vähemaid ja tõesti hädavajalisi asju; kuue välis-taskud muide on lakkadeta. Smokingi juure kõlbavad ainult murtud nurkadega püstkrae ja must ristside — tingimata seotav, mitte poes valmis meisterdatud. Jalanõudeks sobivad ainult mustad lakkkingad ja mustad siid- või floorsokid.

Mitmesuguseil põhjusil peame veel kord meeles tulema, et smoking on eranditult õhtuülikond. Seepärast võib teda selga tõmmata ainult peale kella 7-t õhtul.

Frakki seevastu võib kanda päevalgi gala-dineedel, suuril pidustusil, pul-

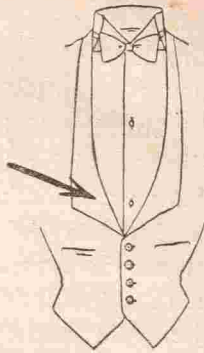
tohi ta ääred paista välja altpoolt frakihõlmasid. Võime tihti näha frakke, mis üldiselt polegi nii halvad, kuid mille hea mulje täiesti ära rikub vest, mis ulatub madalamale frakihõlmadest. Mõnikord tehakse seda teadlikult. Kuid see on täiesti väär!

Frakk peab taljeümbruses end vastu keha hoidma, kuid täiesti ilma igasuguste saladuslike mustade siidpaelteta või mõne muu „patendita“. Kui ta täpselt nagu tänapäevane omab küllaldase vabaduse kaenlaümbruses, siis ei „jookse“ ka reväärid iialgi rinna pealt ära ega tõuse krae, kui end veidi liigutatakse. Kui ka hõlmad on õiges pikkuses, siis pole karta, et kogu see kujult küll veidi kummaline, kuid äärmiselt elegantselt mõjuv riidetükk seljast lendu läheks.

Niihästi smokingi kui ka frakipükste küljeõmblus on enamasti kaetud siidpaelaga. Kui seisate püsti, siis ei tohi iialgi paista sokki kinga ja pükste vahelt. Õhtuülikonna püksid peavad olema pikad ning võivad isegi veel rohkem langeda kinganinadele.

Nagu meil veel hiljem juhus on tähendada, sobib õhturiietuse juure õieti ainult silinder. Seda tuleks meeles pidada. Smokingi juure siiski võib teha erandi ja panna pähe pehme must musta äärestuga viltkübar.

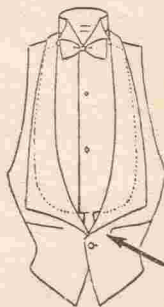
Nüüd veel paar sõna sellest, mida meil nii harva näha: õhtumantlist. Ta püsib ikka samakujulisena ja me toome ka temast pildi lootuses, et me kord nii kaugele jõuame, et teda vähemalt hakkavad kandma need, kes on endale soetanud fraki. Õhtumantel on lihtne, mustast või marengo-värvilisest materjalist, kuid võrdlemisi laiade revääridega, mis võivad olla kaetud siidiga. Kuna ta on üherealine, siis ta nõõbid on kae-

FRAKISÄRK JA -VEST

peavad olema täielises kooskõlas. Ülemisel pildil särk on määratud sügavama väljalõikega vestile, mistõttu rinnakesise alumine nõõp istub liig lähedal vesti lõikepunktile, millest ta peaks olema niisama kaugel kui ülemine nõõp kraest.

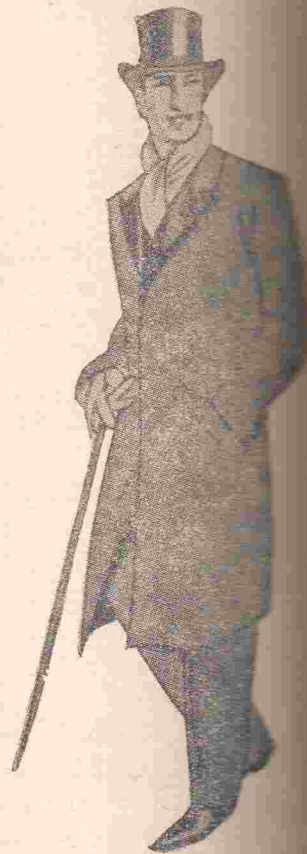
Ka ei tohi juhtuda niisugust asja, et frakilõike liig sügava väljalõike puhul särk äkki osutub lühikeseks (alumine pilt).

tud. See on ka kõik; pole tal sametkraed ega muud taolist kõrvalist. Niisugust mantlit on kantud aastakümne eest ja niisugusena kantakse teda praegugi.

Õhtumantli juure sobib ainult lihtne valge siidsall. Viimasel ajal eelistatakse siidrätti, mille otsad eest lihtsalt risti pannakse. Mõnikord võib ju talle ka sõlme sisse „lüüa“, kuid see on igatahes juba peagu kurjast. Siidsalli otsi aga palume mitte heita „maaliliselt“ üle õla, nagu seda harrastab Harry Piel oma seiklusfilmides. Meie pole härjavõitlejad, kes astuvad areenile, vaid mehed, kes tahavad mõjuda lihtsalt ja suursuguselt.

Õhtumantlist oleme nii-siis juba kõnelnud. Järgmise peatüki pühendame üli-rõivale üldse.

ÕHTUMANTEL
*nagu ta peab olema.
Kepp sinna juure ei
tohi olla konksuga, vaid
luust nupuga.*

Mehe kõige välisem kest

Karmima kliima pärast on palitu meil hulga tähtsamaks rõivastusesemeks kui läänepoolseis mais, kust väljuvad moekäsud, millest meiegi meeskodanik püüab jõudumööda pidada kinni. Kolmveerand aastat tuleb meil järjekindlalt kanda üliriideid, ja pool sellest ajast talvepalitut, mida sel kujul Londonis ja Pariisis peagu üldse ei tunta. Nii ei saa sealt saabuvald moe-eeskirju sugugi võtta sõna-sõnalt, vaid tuleb omada küllalt kriitilist meelt, et teha õige valik, mis sobib ja mis mitte. Allpool tuleme tugevama sugupoole esindajaile appi selle raske valiku teostamisel. Anname ülevaate meie oludele vastavaist palituist aastaegade järjekorras. Esijoones aga vaatame, milliseid viigu meil tehakse üliriideid kandes; et tehakse viigu, ja et teinekord eksitakse isegi algelisimate korrektsuse-reeglite vastu, selles pole ju kahtlust.

Kõigepealt liialdused

Nende ohvriks langevad peamiselt noorema põlve esindajad, kel pole veel küllalt kriitilist närvi, et vaadelda arvustavalt ka iseenda välimust. Liigse atleetlikkuse taotlemine on sagedamini esinevaid viigu. Pole kahtlust, et rätsepakunstil tuleb aidata kaasa seal, kus loodus on olnud kitsi. Aga seda võimalust tuleb kasutada ikkagi vaid mõistlikkuse piirides, et mitte teha endast vabatahtlikult karikatuuri teemil „Tema ja puuvill“. Meetrilaiuste õlgadega ja „neitsilikult“ kitsa taljega võib muidugi äratada üldist tähelepanu. Aga selles ju viga seisabki: kui mehe rõivastus on silmatorkav, siis kahtlemata midagi on korrast ära.

Nii-siis: rätsep võib ja peabki korrigeerima ning täiendama. Aga kui kõhetust mehikesest puuvilla kaasabil tehakse Carnera, siis sellega ei saavutata muud, kui tehakse end naeruväärseks. Üldreeglina peetagu silmas, et palitu õlad ja talje olgu loomulikus proportsioonis. Palitu õlaõmbluse kohta maksab sama, mis on üteldud ülikonna peatükis.

Ja siis reväärid. Kuigi nende laius ja kuju on suurel määral sõltuv silmapilgu moest, ei saa seejuures unustada lõsi-asja, et meestemood ei tunne hüppeid. Ärgu seepärast revääride laiuses ja kitsuses kunagi taoteldagu äärmusi, vaid jäädagu kuldse kesktee raamidesse, mis alati jätab korrektse mulje. Ärgu las-tagu palitule loomulike ning vähem-rohkem õigejoonsete revää-

ride asemel kunagi teha mingeid poolümaraid naiselikke väärsünmitusi, nagu neid esineb mõningate dendi-tõbe põdevate noorhärade juures.

Reväärid ei tohi olla ka ülemäära pikad. See muudab palitu kaelaväljalõike paratamatult liig sügavaks. Mulje jääb taas ebamehelik ja kitsas.

Talje-liialdust puudutasime juba eespool. Mehe palitu ei tohi kunagi olla selline, et võiksid tekkida võrdlused sipelgaga. Lisaks muile pahedele kitsalt ümber talje kistud palitu tõstab liig silmatorkavalt esile tagumise kehaosa sealt, kus selg hakkab kaotama oma viisakat nimetust. Ja see on juba kõike muud kui mehelik!

Olgu veel lisatud, et vööga palitu on mõeldud rohkem sporilikeks otstarbeiks. Nii saab teda kanda ikkagi vaid mees, kelle garderoob ei piirdu ühe palituga igaks aastaajaks.

Nööpide asetus olgu kooskõlas taljejoonega. Vana kuldne reegel kirjutab ette, et kaherealise palitu „kandev“ — keskmine — nööbipaar asugu loomulikul taljejoonel. Mood põhjustab siin aeg-ajalt kõikumisi paari sentimeetri piirides, aga neist kõikumisist jällegi ei tohi teha liialdust. Sama vastuvaidlematult kindel on ka reegel, et üherealise palitu nööbid olgu kaetud. Ainult üksikute spordipalitude juures kaldutakse sellest põhimõttest kõrvale, aga igapäevaseks kandmiseks ei sobi sellised läbi-nööpidega üherealised kuidagiviisi. Mis puutub nööpidesse varrukal, siis need ei tohi olla „pimedad“. Kõigiti korrektne palitu tundub selle pisipuuduse tõttu ikkagi „laagritööna“. Sest korrektsus piasiasjades ju seisabki!

Palitu varrukad ei tohi allpool küünarnukke jätkuda laiade torudena, vaid peavad muutuma sujuvalt kitsamaks. Ülemises osas aga, eriti õlgade piirkonnas, olgu varrukal küllalt avarust. Varruka suu laius on suurel määral olenev käe suurusest ja käsivarre jämedusest. Liig kitsad varrukad lasevad suured käed paista leivalabidaina, kuna paraja varruka-laiuse puhul need mõjuvad mehelikuna. Proportsioonid olgu loomulikud!

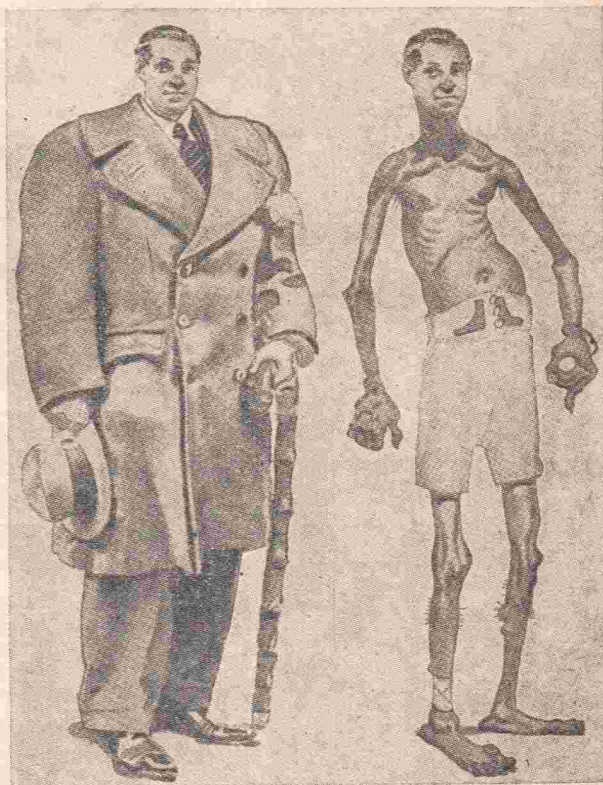
Palitu krae ei tohi ühelgi juhul olla nii kõrge, et ta surub end kuklas vastu juukseid. Kuigi te loodetavasti juukseid puumatiga ei võia, rasvub selline ülikõrge palitukrae siiski väga kiiresti ning jätab kasimatu mulje. Mis aga peaasi: kael näib

lühikesena. Pea nagu hakkaks otse keha küljest! Ja krae alla turjale tekib iseloomulik korts, mis ka kõige sirgema selja muudab kühmakaks. Peetagu silmas: krae ei tohi mõjutada pea loomulikku asendit! — Ei tegelikult ega ka näiliselt. Tagant ja külgedelt krae ei tohi sedavõrd liitsuda vastu kaela, et salli jaoks ei jätkuks ruumi.

Ja üldse — salli. Peetagu silmas, et salli ja lipsu valik ning kandmisviis paljastavad kergetemini maitsetagada mehe. Ärge siduge salli nii, nagu seotakse hobuseid lasipuu külge! Toodud pildil (lhk. 27) on näha kõigiti korrektne salli kandmise viis. Sall katab krae ja otsad on eest tagasihoidlikult risti. Mingil tingimusel ärge aima-

tagu järele neid moeliialdust põdevaid noorhärassid, kelle sall kireva puhmas-tikuna ulatab kõrvuni palitu alt välja. Kui soovitakse ja kui ilm lubab, võib eest paista väike kolmnurk kraed ja lipsu. Aga ainult üsna väike! Igasugused sõlmed ja keerukad sidumisviisid on mõeldavad vaid spordipalitu juures, kus üldse lubatud suuremaid vabadusi.

Värve ja mustreid puudutades tahaksime veel-kord panna südamele: tagasihoidlik soliidsus on meestemoe suureks vooruseks, silmator-kav kirevus kõneleb

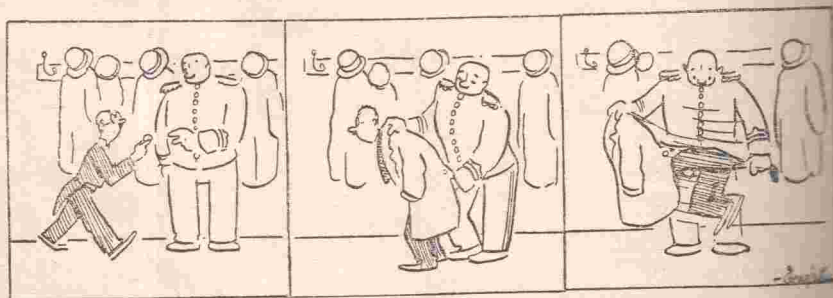

TEMA JA VATT
ehk „rätsepakunsti suursaavutus“

aga puudulikust maitsest. Ärgu seepärast joostagu iga vasle moekarje sabas, ja ärgu, taeva pärast, seda püütagu veel ülegi trumbata. Kui moežurnaalid näiteks pajatavad helesinisest kui suurmoest, siis püütagu hoiduda rõivastumast kohe taevasinasse. I s i k l i k j o o n on tähtsam kui mõni taevasinine moekarje, mida meil pealegi enamasti pakutakse forte-fortissimo kujul. Pole kahtlust, et kevadepalituks võib kasutada veidi rõõmsamaid värvitoone, aga selgi on oma piirid. Mustreiga on lood täpselt samad. Suured shoti ruudud spordipalitul võivad õiges paigas tunduda küllalt sobivana. Aga kes elava malelauana ringi jookseb iga ilmaga ning igalpool, see jätab paratamatult kergatsliku mulje.

Ja nüüd siis: millist üliriietust mees kannab kevadel? Meie oludele vastav kevadepalitu on sama mis talvemantel Londonis ja Pariisis. Pool-voodriga kaherealine n-n. u l s t e r mõnest paksemast riidesordist on väga levinud ning tööpoolest ka väga sobiv. Nagu üteldud, ta on kaherealine, enamasti sirge seljaga. Aga võib kanda ka põõna — igaüks oma maitsele vastavalt. Kunagi pole moest ära ka n-n. C h e s t e r f i e l d. See on üherealine palitu, seega teadagi kaetud nõõpidega, kerge taljega ning „lõhkise (kuid nõõbistatud) sabaga“.

Peaasi: ärgu kistagu ka kevadepalitut liiga ümber keha; see annab halva kogupildi. Ölgade taga olgu küllalt vabadust, ölgade joon kukkugu sirgelt taljeni, mis ei tohi jällegi olla liialt pitsitatud kokku. Katsutagu loobuda rinnataskust, vähemalt kaherealise juures. Täiesti talumatu mulje jätab aga mees, kes selles taskus kannab heledat rätikut. Raglaanõlad ja vööga ulsterid on mõeldud rohkem sportlikeks otstarbeiks. Meie kliimaga

„TEIE MANTEL, PALUN...“

— kevad ja sügis on hädaohtlikemad! — on kevadepalitu juure soovitatav kanda villast salli.

Samasugune palitu on mõeldud ka sügiseks.

Suvepalituid on meil peagu eranditult sepitsetud covercoatist. Aga tegelikult selline palitu on vaid mingi vahepealne aste, mis omab lähedasi sugulusidemeid vihmamantliga. Pole palju öelda selle palitu kohta: teda kannavad inimesed, kes on üpris praktilised ega hooli palju sellest, et omavad alalõpmata kortsunud ja enamvähem luitunud välimuse. Kes oma välimusest rohkem hoolib, see eelistab covercoatile hallikaid ja vähemal arvul ka pruunikaid karvaseid shoti riideid, mis alati on moes. Üherealine kaetud nõopidega on rohkem levinud kui kaherealine. Uudseks materjaliks suvepalitute alal on shoti šeeviot, mis aga terve rea küvede kõrval omab kalduvuse kortsuda. Üherealine šeeviotmantel olgu eranditult hall, kaherealine aga võib vabalt kalduda teistesse värvitoonidesse. Sakslased eelistavad flanelli shoti šeeviotile ja oma loomupärasest maitseelagenduses annavad isegi taevasiniseid flanellmantleid, mis eeskujuna muidugi ei saa tulla kõne alla.

Talvepalitu on meie, põhjamaalaste, eriala ja vastavalt sellele ka — põhjamaiselt kaine. Ta on eranditult kaherealine. Kõik kolm nõopi käivad kinni, ja mõnikord ka neljanda jaoks on revääri nurgal nõõpauk — eriti halva ilma puhuks. Lühike krae on kinnihäägitav, et pakasele mitte anda mahti kaela

ULSTER

on kaherealine mantel, peamiselt kolme kinnikäiva nõõbipaariga. Meie pildil toonitavad pealepanud taskud palitu sportlikku iseloomu. Tavalisel tänavaulstril on taskud sisse löigatud!

vahele pugemiseks. Soojuse „isolaatorina“ kasutatagu villast vatiini; puuvill täidaks küll sama otstarbe, samuti udusuled, mis üksvahe olid väga levinud, kuid need lisavad kogupildile ülemäära түsedust. Peagu-must marengo on eelistatumaks riidesordiks, kuid julgesti võib kasutada ka üsna musta, tumesinist ja muid vahepealseid toone. Taljejoon ei tohi talvepalitu juures kunagi olla ülemäära rõhutatud. Üht peetagu silmas: karvane krae on õieti määratud vaid reisikasukale! Loobutagu temast, kui see ei sünnita ülemääraseid raskusi. Pealegi pole karvakraest mingit erilist kasu ning riidest voodriga palitu juures see jätab tahes-tahmata veidi kerge mulje. Igal juhul ei tohi karvane krae omada naiselikkust, ta näiteks iialgi ärgu olgu helehallist karakulist. Ja n-n. sallkrae aeg tohiks meilgi juba olla möödas.

Paar rida veel ühest erilisest üliriidest, n-n. „jopest“ (jopist). Tahame ütelda vaid, et ta võib olla ideaalseks jahimehele või metsavahile, teatud oludes maainimeselegi, kuid ei kunagi puht linnainimesele.

Kasukas talverõivana on muidugi ideaalne, kuid kahjuks suuremale osale meist kättesaamatu. Kuid see ei tee viga. Meie ilmastik lubab läbi saada väga hästi ka kasukata ja kiired vaheldused püsimatult külmalt sama püsimatusse sulasse teevad kasukakandjale elu tihti kibedaks. Igatahes peab kasuka kõrval olema tagavaraks ka kergem talvine üliriie.

Üldiselt aga võib ennast igaüks, kes kasukat ei jõua muretseda, täiesti õigustatult trööstida sellega, et meie ilmastikuga kasukas pole midagi hädavajalist. Vähimalt mitte neile, kes pole veel jõudnud üle oma eluea kolmveerandi.

Spordirõivastus pole igapäevaseks kandmiseks!

Sagedaimini patustatakse korrektsuse põhireeglite vastu kahtlemata spordirõivastuse alal. Kantakse mis ei sobi üldse või kantakse seda ebaõigel kohal.

Anname seepärast kohe alul reegli, mis ei tunne erandeid: spordirõivastus pole igapäevanerõivastus. Iga spordiala nõuab erinevat riietust, aga igapäevaseks kandmiseks ei sobi neist ükski.

Kes spordirõivais läheb mõnda lõbustuskohta, kas- või kella-5-teele, teeb end mujal maailmas jalamaid naeruväärseks. Kuigi omatakse spordiülikond, pole vaja teda kohe selleks otstarbeks kasutada. Ta on ikka vaid spordiplatsi jaoks määratud. Te ei lähe ju ka smokingis tennist mängima!

CHESTERFIELD,

korrektseim mantel ülemineku-aastaaegadeks. Kaetud nõõbid, ainult ülemine võib jääda avatuks. Loodis, sisselõigatud, mitte liig laiad reväärid. Loomulik õlajoon ja kerge talje. Riie must-rita, peamiselt ühevärviline ja tume. Kõlvuline nüühasti korrektse õhtumantlina kui ka päevamantlina iga tumeda ülikonna juure, välja arvatud pruun. Ainult mitte spordiks ja reisidel. Peakatteks „kõva“ või iga pehme üleskeeratud äärtega kübar. Heledavärviline siidsall ja heledapõhjaline särk. Mustad kingad „kamassidega“ või ilma. Heledad pesunahast kindad.

**KAHEREALINE SUVE-
MANTEL**

*Mood kõneleb küll juba jälle viltu
sisselõigatud taskutest, kuid pa-
rem on jääda loodistaskute juure.
Käisemansett ainult kerge mater-
jali juures!*

Kõigepealt püksid, sest sel alal rõhutatakse meil sageda-
mini niinimetatud spordimehe-
likkust. — Ei ole mingisuguseid
universaalseid „spordi-
mehelikke“ pükse, vaid igal neist
on oma kitsas eriala. Valged
püksid kuuluvad tennisväljakuile
ja purjehahile. Kui nendega aga
promeneeritakse niisama rannal,
kuna on võimalus, et mõni pur-
jejaht sõidab kaugelt mööda, või
minnakse tennisvõistlusile pealt-
vaatajana, siis seda on raske
nimetada teisiti kui üleastumi-
seks korrektsuse reegleist. Ainult
tegelik osavõtt teatavast
spordialast õigustab spetsiaalse
rõivastuse kandmist, mitte aga
sümpaatia sellele või teisele
spordile! Keslinna tänavail loo-
mulikult on valge püks aga veel
suurem mõttetus. — Samuti kui
tennisreketki, kui seda veetakse
alatasi kaasa nagu jalutuskeppi.

Ja siis: mida kanda valgete
pükstega? Tennismängul teata-
vasti üldse kuube ei kanta, küll
aga villast särki, mis hulga
„vastuvõtlikum“ higile. Hiljem,
kui mäng läbi, võite rahulikult
selga tõmmata oma igapäevase
sinise pintsaku. Pehmest flanel-
list toodetakse ka erilisi pehmeid
kuubi tennise jaoks, aga kui olete
enam-vähem pühapäevamän-
gija, siis selline tundub kahtle-
mata rohkem liialdusena kui

korrektse kattena. Peetagu silmas: kõrgeklassilised saavutused õigustavad hulga suuremaid vabadusi ka spordirõivastuse alal!

Purjesporti harrastades pole valgeile pükstele lisaks mõeldav muu kui sinine pintsak ja n-n. „jahtklubi müts“.

Aga õigupoolest selline on ikkagi vaid pühapäevapurjetaja rõivastus. Pikemale merisele matkale purjepaadil sobib hulga paremini veekindel õliriie pealiskattena, samuti õliriidest „südvester“.

Niinimetatud „jahtklubi mütsi“ juures tahaksime aga veel peatuda hetke. Meil on väga sügavale juurdunud arvamus, nagu oleks see ka igapäevase peakattena sobiv. Mitte ainult, et purjesportlased seda kannaksid ebasobival kohal. Ei. Ka päris tavalised maarotid uhklevad tihti „meremeheliku“ mütsiga, mis pealegi omab esiküljel tohutusuure ankru eraldusmärgina. Vaadake — nii näevad välja parandamatud, kelle kohta me selles raamatus pigem sõna ei võta, sest see oleks asjatu vaev. Lisaks sellisele mütsile nad kannavad sini-must-valgeid lipukesti või hobuseraudu lipsunõelana ja kullast pörsakesi ning muud kribu-krabu uuriketi küljes.

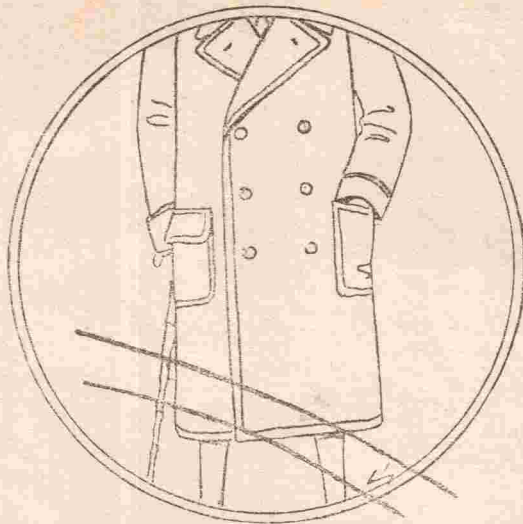
Golfivälju meil teatavasti ei ole, nii et loogiliselt võetuna ka golfirõivastus peaks langema ära. Kuna knickerbockerid meil levivad aga üha rohkem, siis on mõttetu hakata võitlema selle

NIISUGUNE

*on praegukantav ehtne golfi-
ülikond. Harrastatakse jälle
tumedamat särgivärvi ja sinna
juure heledat kaelasidet.*

TE NÄETE ISEGI,
*kui naeruväärne võib paista halvasti valitud
 riietuskombinatsioon.*

ja „joped“, mis enamasti ka varrukail omavad väikesed põõnak- kesed. Taevas hoidku meid nende rõivastusväärsünnituste eest!

Ärge kandke igapäev linnas vesti asemel kunagi pullo- veri, vähimalt mitte suvel. Talvel oleks see veel kuidagiviisi mõeldav, aga elegantsem ja vähem karjuv on kahtlemata tavaline vest. Nii-siis: jätke parem, kui võite!

Väga paljud inimesed on arvamisel, et harilik auto sõit on sport. Eksiarvamine! Auto pole muud midagi kui liiklemis- vahend, ja mingit erilist rõivastust pole seks vaja. Pole midagi naeruväärsemat kui tegelased, kes ronivad oma lapsevankri suu- rusest „Fordist“ või „Hanomagist“ välja paksus nahkkuues, nahast võidusõidumütsis, pikis säärekatteis ja küünarnukini küündivais nahkkindais. Niisugust riietust väärrib ikkagi ainult 140-hobuse- jõuline võidusõidukompressor! Ärgu loodagu pettepilte asjust, mida pole olemas, sest sellega ei saavutata muud kui allasurutud naeruturtsatusi! — Väga praktiline seevastu on pikemate auto- sõitude jaoks barett, aga seda asendab väga hästi ka pehme inglise müts. Linnas autoga sõites ja seda-teist õiendades jäädagu aga päris tavalise tänavariietuse juure.

laviini vastu. Üht pi- dagu aga silmas iga endast lugupidav meeskodanik: kesklin- nas jalutamiseks ei sobi golfiülikond tõe- poolest mitte! Min- dagu temaga siis vä- himalt kas-või maale, sõidetagu rohelisse või üritatagu midagi muud... sportlikku.

Tahaksime juhti- da tähelepanu ka nii- ütelda pool sport- likule rõivastusele, mis pole „ei liha ega kala“. Igasugused põõ- naga või vööga kuued

Õige peakatte otsinguil

Kaunis kummaline asi on see mehe peakate: võiks arvata, et pole lihtsamat asja mehe riietuses, kui just seesama peakate, aga samal ajal on ta siiski keerukaim osa hästiriietatud mehe garderoobis. Mitte ainult kuju ja värv ei mängi siin olulist osa, vaid ka kogu viis, kuidas peakatet kantakse ja millal teda kan-

VALITSEVAKS

on praegusel ajal ikka veel pehme kübar lõigatud äärega. Kandja iseloomust oleneb, kui palju kübara esiäär on alla pöördud. (Muide: tänavu suvel kantakse jälle kraed hoidvat kuldnõela.)

takse. Võiakse olla täiesti korrektselt riietatud, isegi eeskujuliselt, kui aga peakate kuidagi-viisi ei sobi või omab vale või vastuvõtmatu kuju, siis on ka kogupilt pääsamatult rikutud.

Mehe peamiseks peakatteks on ja jääb ikkagi kübar ehk n-n. „kaabu“.

Võime tihti tähele panna, et meil kiputakse ostma liig väikese kübaraid. See kahtlemata on suur viga. Väikest kübarat tuleb pähe suruda, teda ei saa vabalt pähe panna. Surumisest jääb siis ka kübara tagumisse ossa inetu lohk ning kübarat ära võttes otsaesisele niisama inetu punane vorp.

Väga tähtis on värviküsimus. Kuigi siingi vahetevahel mood liig käredalt kipub kaasa rääkima, jäävad domineerivaiks ikkagi kolm kübaravärvingut, must, hall, pruun. Viimasel ajal on hall eelistatuim. On härrasid, kellele heledam hall on rohkem „näo järele“ kui tumedam, on aga neidki, kellele mõni pruun värvitoon eriti hästi sobib. Kes mõlemaid värve võib kanda, on muidugi soodustatud seisukorras, kuna ta kübaravärvi võib varieerida vastavalt oma ülikonna värvitoonile. Kuid me ei taha sugugi ütelda, et näiteks pruuni ülikonna juure tingimata

PEHME KÜBAR
üleskeeratud äärega.

pruun kübar tuleb valida. Vastuoksa-
tihti mõjub just vastandvärv väga šikilt
ning silmatorkamatult.

Pehme kübar on ka praegusel
momendil täiel määral au sees. Ta on tõr-
junud kõrvale peagu kõik muud peakat-
ted. Selle pea ainuvalitsusega on seletatav,
et sigineb kõrvalekaldumisi kübara stan-
dardvormidest ja mõnikord õige kumma-
lisi. Leidub kübaraid äärmiselt laia äärega,
ülrikõrgeid, ülilaiu, mitmesugusest silmatorkavast ja üleliia kar-
vasest materjalist, eriliste kitsaste ja kirjude paeltega, „stepitud“
jne. Leidub isegi kübaraid, mil paela asemel on nahkrihm!
Elegantne mees loomulikult hoidub niisuguste silmatorkavate kõr-
valekaldumiste eest ja seda kindlamini valib endale välja õige-
kujulise kübara igapäevaseks kandmiseks.

Eraldada võib siin kaks pealiiki: üleskeeratud ja paelaga
kanditud äärega kübar, mille võrdlemisi lai äär külgedelt rohkem
tõuseb ja mille pealmine osa on kaunis kõva. Niisugusele küba-
rale milgi tingimusel ei tohi pigistada nõgusid kahele poole, vaid
teretades võetagu siis juba kinni kübara äärest. Niisugused kü-
barad on eriti soovitatavad vanemaile härradele ja peamiselt tume-
damais värvides. (Pilt lhk. 34.)

Teine — väga armastatud kübarakuju on pehme, palistamata,
lõigatud äärega, mis aga ei tohi olla liig lai ja mida võib eest
alla keerata. (Pilt lhk. 33.) See kübar võib juba ees omada lohu-
kesi, kuid mitte nii sügavaid, et kübara esimene osa muutub te-
ravaks kui laevakiil.

Kübara materjali headusest oleneb teadagi ta hind ja siin
juhiseid anda oleks asjatu. On siiski õigem valida paremast ma-
terjalist kallim kübar, kuna hinnavahe enda kahtlemata teeb tasa
niihästi kandmisaja kestvuses kui ka kübaravormi püsivuses.

Alalhoidlikum peakatete alal on kahtlemata kõvakübar
või n-n. „kõva“. Ta omab juba aastaid praeguse kuju ega muutu
vist niipea. Kindlasti aga mitte värvis. Ta on ja jääb mustaks,
ja ainult tõesti hästiriietatud härrad, kellele eriti „hakkab“ hall
kõvakübar, võivad meie oludes riskida seda pähe panna mõnin-

gail suuremail sportlikel juhtudel. Aga kui juba hall, siis päris hele, mitte aga näiteks marengovärviline.

Kõvakübar peab olema kaunis raske, et mõjuda tõesti õieti, nii raske kui võimalik. Ja kes seda oma peas ei suuda taluda, see valigu rahulikult pehme kübar, pealegi kus kõvakübar tõesti hästi sobib ainult õige väheseile. Valvatagu aga ilmtingimata selle järele, et niihästi kõva- kui ka pehme kübar ei vajutaks kõrvale, sest niisugune „lontkõrv“ on talumatu.

Suvel võib kanda ka õlgkübarat, kui seks on tahtmist ja kalduvust. Kõva õlgkübar olgu alati musta paelaga, mitte mõne värvilisega. Uuelaadsed, pehme kübara kujulised õhukesed õlgkübarad pole samuti keelu all, eriti aga mitte suvekuumuses ja suvituskohis, kus aga arvatavasti endastmõistetavalt põhjusil päeva ajal üldse loobutakse peakattest.

Silinder ei tule suvel üldse kõne alla. Talvel peaks aga teda õieti ka smokingi juure kandma. Oleme seni siiski veel niikauge, et kanname silindrit ainult eriti tähtsail puhkudel ja matustel ning isegi siis, kui mõnikord harva läheme frakis ballile või ooperi-esietendusele, ei paie me seda „toru“ pähe. Arvatavasti see ei muutu meil ka lähemal ajal ning seepärast ei ole meil põhjust silindri juures pikemalt peatuda.

NII

on õige viis kanda mütsi

Jääb järele veel müts või halvakspanevalt kõlava nimega — „soni“. Tema oma standardkujus üldse pole muutunud. Eelistatakse peamiselt halle värve ning kantakse reisil (kus siiski veel sobivamaks peakatteks on barett), sportimisel, matkadel jne. Iialgi ei tohi mütsi põhja lõmmata üle pea, nii et kaunis lai „nokk“ vabaks jääb. Ka ei tohi õige müts omada n-n. „tormipaela“ või rihma, samuti on täiesti ülearune vajutusnööp mütsinokal — mütsipõhja kinnitamiseks.

Kasutame siinkohal juhust märkimiseks, et meil mehed üldse liig palju „teretavad“, s. t. kübarat kergitavad. Inglise näiteks on selles küsimuses sootuks teissugusel seisukohal. Ta kergitab kübarat peamiselt ainult daamidele. Kui ta kohtab mees-tuttavat, tõstab ta sõrme mütsinokani, ütleb oma „hallo“ ja noogutab peaga. Meie alalõpmata tseremoniaalne mütsikergitamine ka omavanuste ning paremate tuttavate ja isegi sõprade vahel on tõesti liialdatud. Selles osas on tervituskommete üldine lihtsustamine teretulnud, kahjuks aga on meil paari aasta eest asutatud kõlava nimega „Tervituskommete Lihtsustamise Liit“ juba ammu läinud kõige liha teed. Soovitame seepärast igaühel oma tutvusringkonnas hakata propageerima kübarakergitamise vähendamist.

Pisut kinnastest

Ka kinnaste välimus ja värv lasevad järeldada kandja maitset. Halvasti valitud kindad võivad rikkuda ka kõige elegantsema riietuse. Kindad peavad istuma hästi, kuid ei tohi pigistada kätt. Kindanööp suletagu alati, s. t. ärgu lastagu kinnast ripneda käel lahtiselt.

Värvilt ei tohi kindad liig teravasti eralduda riietusest, kuid enamasti ikka on lubatud heledad seemiskindad. Nad olgu aga alati piinlikult puhtad. Nahkkindad on üldiselt eelistatud ning on teadagi kaugelt elegantsemad kui riidest kindad. Talvel nahkkindad on vooderdatud paksu pehme riidega või karusnahaga. Talvel võib kanda ka villaseid koetud sõrmkindaid, kuid ühevärvilisi (eelistatakse peamiselt halle) ning igasuguse mustrita.

Kingadest ja sokkidest

Kas olete näinud isandat, kes oma laitmatu suveülikonna juures kannab peeglina säravaid lakk-kingi? Tema pärast juba üksi ei saa mööduda siin algavast peatükist, sest miski pole kahetsemisväärsem, kui see, et inimene end iseenda kulul naeruvääristab.

Paljud meeskodanikud on meil ikka veel arvamisel, et lakk-kingas leiab väljenduse suurim elegants. Sealjuures aga lakk-king on täitsa valesi valitud jalakate, kui teda kantakse enne kella 7 õhtul, s. o. — enne seda kui võiakse tõmmata selga smoking või frakk. Päeval pole ühtki võimalust riietuda nii, et lakknahksed kingad oleksid õigustatud. Isegi cut või pikk kuub, kuigi pidulikku laadi rõivad, ei anna seks võimalust. Alles õhtul smokingi või fraki juure võib tõmmata jalga lihtsad lakk-kingad.

Muu osa päevast tuleb kanda musti või pruune kingi; viimaseid ka ainult soojal aastaajal. Väga suur rõhk tuleb panna kingade puhtusele. See peaks olema iseendast mõistetav, aga jätab siiski väga sageli soovida. Ärgu oldagu viksiga liialt kokkuhoidlik ja harjatagu seni kuni king hakkab tõepoolest läikima. Puhastamata jalanõud rikuvad paratamatult kogu välimuse!

Nagu iga hästiriietatud mees peab pidama silmas, et ta rõivastus ei mõjuks liig uue na, samuti ei tohi kingad olla „nagu poeaknalt võetud“, eriti mitte pruunid. Kantud välimuse katsutagu kingale kiiresti anda sagedase puhastamisega. Seejuures ärgu aga unustatagu, et viltu tallatud või tagant liialt kulunud kontsad ei kuulu enam tolle soovitatud „kantud välimuse“ hulka.

Veidi edevaina tunduvad, kuid siiski täiel määral on lubatud täiesti valged või pruuniga garneeritud val-

KUI JUBA
heleda-nahaline suveking, siis nūsugune — mehine.

ged suvekingad. See on aga ka ainuke lubatav kõrvalekaldumine reeglist, et mees tohib kanda ainult ühevärvilisi kingi. Igasugused katsed siin luua uut kirevat moodi on ebamehelikud. Ussi- ja sisalikunahast kaunistusist kingil tuleb mehel hoiduda kui mõnest nakkustõvest. King, nagu iga muugi ese mehe rõivastuses, olgu esijoones vähe silmatorkav! Seepärast olgu ka igapäevane king võimalikult lihtne, „tepinguita“ ja aukudeta, muidugi mitte ka laki ja tavalise naha segu.

Üldiselt peame ütleva, et meil kodumaal valmistatud jalatõud ei jäta palju midagi soovida. Ka vabrikusaadused mitte.

Ja siis lõpuks sokid. Siingi on soovitatav pidada kinni kooskõlast muu rõivastusega. Paljudele on vahest uudiseks, et siidsokid sobivad päevaks niisama vähe kui lakk-kingad. Tingimata tuleb kanda aga musti siidsukki koos fraki või smokingiga, kusjuures peetagu silmas, et nad ei tohi olla ämblikuvõrguna õhukesed ja daamlikult läbipaistvad. Peale lakk-kingade pole ühtki võimalust siidsukkade kandmiseks; ei tohiks vähimalt olla. Sest päeval tuleb kõigile muile materjalidele eelistada villa. Tööpoolest ikka — villaseid sukki kantakse ka suvel! Õhukesi muidugi. Nad pole mitte ainult ilusamad, vaid omavad ka praktilisi hüvesid siidi ja puuvillaga võrreldes. Kui aga villane osutub kättesaamatuks, siis tuhm puuvillasukk on kahtlemata mehelikum kui siidi või kunsti siidi edev läige.

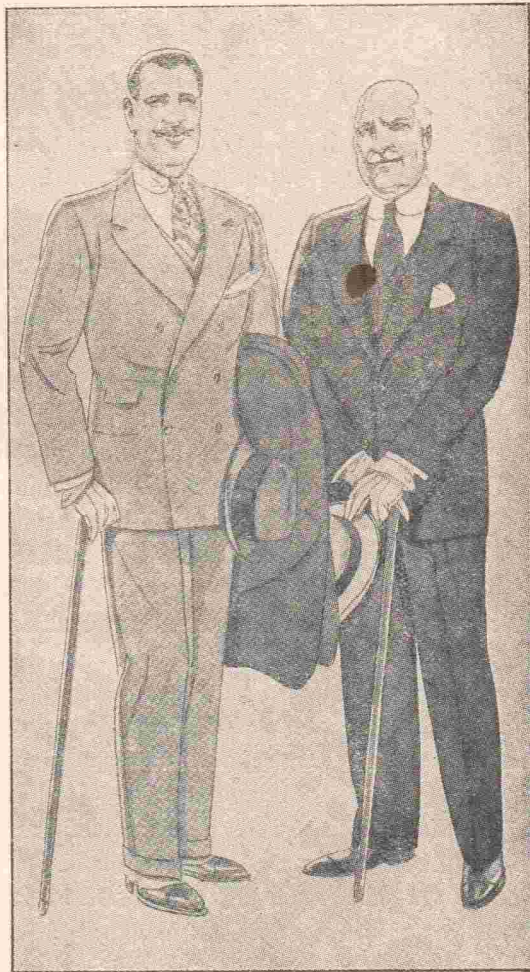
Tumepruuni kinga juures valitagu sokivärv niisugune, mis sobib ülikonna värvinguga. Üldiselt hoidutagu liig suurtest värvitoonide vahedest, nagu üldse disharmoniaist kogu oma välimuse korraldamisel.

Ja tüsedad härrad?

Kuigi võib-olla teatud arv mehi meie käesolevast raamatuke-
sest on leidnud üht-teist, mis neile oli uudiseks ja neile andis
tõuke järelemõtlemiseks, milline on õige viis riietuda, siiski teame
päris kindlasti, et on olemas liik lugejaid, kes meie vastu seni kan-
nab väikest vimma.

Need on tüsedad här-
rad. Nad leiavad ni-
melt põhjust ütelda:

„See kõik on ju
muidugi väga kena,
mis te seal raamatus
kirjutate, ja võib-olla
vägagi arvessevõetav,
kuid näeme ikka ja
jälle ainult väga hea
kasvuga ja saledate
härrade pilte niihästi
moelehtedes kui ka
selles raamatus, ja et
need hea ning ele-
gantse väljanägemise
võivad omada, seda
me teame. Aga mida
peame tegema meie,
vaesed tüsedad? Näi-
dake ometigi meilegi,
kuidas riietuda, kui
omatakse juba väike
„pürjermeister“! Meie
elutseme ju ka veel
sellessinatses maail-
mas ja — omavahel
ütelda — on kindlasti
pakse rohkem kui
saledaid!“

*KORPULENTE,
kuid siiski elegantne*

Jaa, lugupeetud tüsedad härrad, teil on õigus! Kindlasti on teid rohkem kui saledaid. Seepärast ei mõelnudki me selles raamatus teist hiilida mööda, vaid pühendame teile terve eripeatüki.

Kõigepealt: oma tüseduse pärast ei ole teil mingit põhjust olla norus, sest teiegi võite kindlasti näida elegantne. Väga elegantne koguni! Tahame teile siinkohal anda mõningaid juhiseid, mis teile kindlasti tulevad kasuks, kui võtate vaevaks neid täita. Esma-joones te iial ei tohi mõelda, nagu oleks ainult meie kodumaal tüsedaid härrasid. Tahame teile avaldada meie esimese saladuse: Ameerikas ja Inglismaal on neid täspelt niisama palju ning Hispaanias ja Itaalias samuti! Asi seisab ainult selles, et härrased mujal ei jäta nii „tüsedat“ muljet, sest nad panevad läbilõikes rohkem rõhku oma välimusele ning varjavad oma korpulentsi suurema osavusega.

Enne kui peatume riietuse juures, teeme kõigepealt algust kehaliste üksikasjadega. Juhime veel hiljem tähelepanu pea paljaks pügamise inetule kombele, kuid peame seda rõhutama eriti siinkohal, käsitades tüsedate härrade välimust. Just härra „pürjermeisteriga“ ning palja lagipeaga ei tohi kogu oma pead lasta paljaks pügada. Ta peab rahulikult laskma juustel kasvada külgedel, kus neid enamasti ikka veel võrdlemisi rikkalikult leidub, nii kübara peas olles keegi ei oska aimatagi selle all paljast pealage. Lisaks torkab tavalisti olemasolev tugev rasvakael palju vähem silma, kui pea külgedel ja kuklas pole oma jõledat laastamistööd sooritanud juuksemasin nr. 0 või koguni habemenuga. Nii et: laske rahulikult oma juuksed kasvada, niipalju muidugi kui neid on, mu härrad, eriti aga tüsedad härrad! Kas ei näe suurepärase välja härrasmees meie pildil, kes seisab kübarata ja omab palja pealae? Ja ta kõrval seisev gentleman teab väga hästi, et mokahabe ta natuke liig paksu näo proportsionaalselt jaotab ning selle läbi teeb saledamaks. Kuid ta ei kannu nii-nimetatud „pürstikest“ nina all, sest sel oleks sootuks vastupidine mõju. Vurrude veidi tõstetud teravad otsad teevad näo saledaks. Ta on oma juuksed üle pea tagasi kamminud, katab sel moel nende vähesust ja mõjub absoluutselt elegandilt.

Muidugi oleneb ka väga palju riietuse valikust. On täieline rumalus mõelda, et tüseda härrana peab hoidma kuue-õlad võimalikult kitsad. Või ülikonna reväärid. Õieti tuleks tegutseda just

vastuoksa. Mida laiemalt mõjuvad õlad, seda kitsama mulje jätab kogu kuju. On ometigi selge, et ulatuslik keskkeha kitsa ülemise osaga mõjub kogupildis niisama kohmakalt kui sektipudel. See pärast mitte karta! Kel laiad õlad olemas, see lasku neil rahulikult ka päevalgel esineda. Ja siis veel võrdlemisi laiad reväärid! Nad juhivad tähelepanu endale ja on ju pealegi ikka veel väga moodsad.

Edasi ei tohiks vesti väljalõiked olla mitte liig kõrgel suletavad, vaid peavad madalamasse ulatuma. Ning kuuekraegi „istugu“ madalas. See teeb suuremaks ja annab tunduvalt vabama peahoiu, eriti kui kukal on väga tugev. Pole midagi silmatorkavat, kui jääme kael või kukal, mis end üle kuuekrae välja peab pressima, nagu me seda kahjuks liig sageli näeme.

Ka üleliia vabalt rippuv riietus on kurjast. Kuub võib tavalisti ligi hoida, võib moele järgnedes mõnikord isegi kitsalt olla välja töötatud, kui ainult vajaline liikumisvabadus on olemas, mis tingimata nõutav on niihästi saledate kui tusedate härrade, niihästi kitsaste kui vabamate ülikondade juures, milleks suurel määral aitavad kaasa juba varem mainitud voldikesed kaenlaaluste ümber eespool ja taga.

Tüsedade mehe vest olgu all nurkades veidi pikem kui saleda mehe oma, ning mood tuleb praegu maksvusel olevate võrdlemisi laiade pükstega tusedade härrale rohkem vastu kui kunagi varemalt.

KA TÜSE HÄRRA
võib õhturiietuses suurepärase välja näha

Vanahärra frakis (lhk. 41) tõestab meile piltlikult, kui suurepärane on ka õhtul olla hästi riietatud, kuigi ei olda enam noor. Ja riietusküsimusse veidikegi süvenemine toob esile terve rea väikesi individuaalseid pisiasju iga tüsedagi härra juures, mille tähelepanemine tihti annab imestamapanevaid tulemusi.

Väga tähtis on ka peakatte küsimus. Õige suure vea teeb see, kes kasutab liig väikest, kitsast kübarat. Kes omab tugeva ja silmatorkava kaela või kukla, sel tuleb eriti valida suurem kübar mitte liig kitsa äärega. Ka ei tohi kanda kübarat liiga otsaesisel. Pidagu tüse härra seda silmas ja — mis peaasi: katsetagu ise. Seks ei kulu ju palju aega. Tagajärjed aga võivad olla otse rabad. Ja, palume, ärge laske end esimesest pilgust kohe ehmatada, kui mulje teile esialgu võib olla võõras.

Tahame tähelepanu juhtida veel ühele asjale: mujal maailmas on arvutu hulk tüsedaid härrasid, kes harrastavad sporti ja rahuliku südamega näiteks mängivad golfi ja tennist ning tihti väga hästi. Ka sportimisel ei ole mõtet peljata oma tüsedust. Ning kasutatagu tavalist spordirõivastust, nagu seda kasutab salegi härra. Ainult pulloveri värvides oldagu tagasihoidlikum, nagu üldse ka päevaülikondade värvingut valides. Päevaülikondadele aga kunagi ärgu võetagu ruudulist või liiga karvast riiet, see aina rõhutab kandja tüsedust.

Hüüdlauseks aga olgu tüsedaile härradele veel rohkem kui teistele: nii lihtsalt kui võimalik, ja siiski elegandilt!

Pesu piasjadest

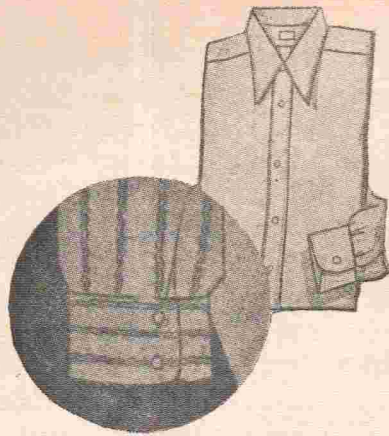
Kõigist meesteriituse esemeist, mis alluvad moele, on särk kahtlemata kõige kangekaelsemalt suutnud säilitada oma endise kuju. Ainukõiks uudiseks, ja rõõmustavaks uudiseks, on asjaolu, et nüüd ei tarvitse särki enam kramplike liigutuste saatel sikutada üle pea, mis oli vihastamisvääraseim seetõttu, et pesunaistel on kurikaval komme sulgeda kõiki rinnaesise nõõpe, mida vaevalt küll keegi taipab avada enne kui leiab, et on endale ajanud umbse koti pähe. Moodne särk on eest lahti ja annab end niisama hõlpsasti tõmmata selga kui mantel. Kes tellib endale särgid, see telligu ilmtingimata sellised eest „mantlikult“ lahti käivad. Aga viimasel ajal saab meil ostagi selliseid valmissärke. Ellu viisid selle uuenduse ameeriklased kui praktilise elule suhtumisega inimesed; aga idee on õigupoolest pärit Prantsusmaalt. Kogu maailma meeskodanike pere igaüks võttis selle frakisärgilt laenatud uuenduse vastu suure tänutundega. Ja kahtlemata see jääb nii senikauaks, kuni leiutatakse miski veel parem.

Täiesti muutmatuina on püsinud ka üldtuntud pehmed kahekordsed mansetid, mis juba ligi kakskümmend aastat on „valitsenud“ mehe särgikäist. Nii võiks vähimalt arvata, sest meil ei tunta peagu üldse midagi muud pehme särgi juures. Aga tegelikult siingi viimased aastad on toonud uudise, mis õieti on igivana asja taasleiutamine: ühekordne mansetti, mis suletakse ühe või kahe üsna ta-

PORÖÖSNE SUVESÄRK

*on kujunemas suurmoeks, nagu ka müüdu meesteriituse püüab ter-
vishoidlikele nõudeile vastu tul-
les hakata kasutama poröösseid
materjale (fresko).*

**EELISTATUMAKS SUVE-
SÄRGIKS**

on särk kinniõmmeldud pehme kraega, mis ikka omab pikad nurgad. Pange tähele manseti kuju!

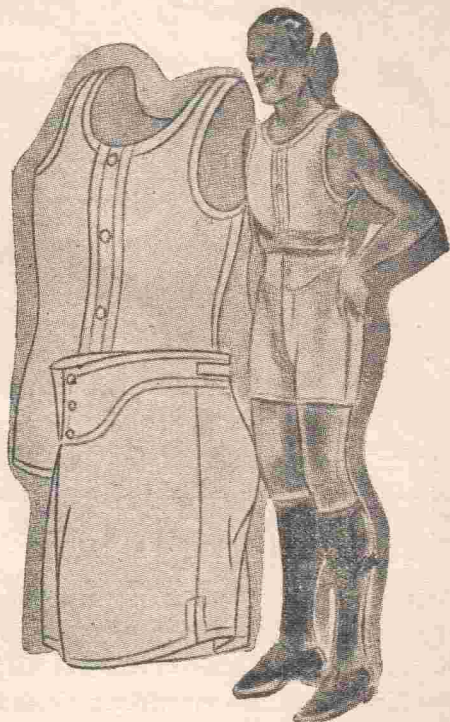
valise kinniõmmeldud pärlmutternööbiga. Maitsele ja käsi-
varre jämedusele vastavalt sel-
line mansett on vähem või roh-
kem kitsas. Võib ütelda peagu
ilmeksimatult: esialgu kannav-
vad seda ainult elegantseimad
mehed — isegi Inglismaal, kus
see „ühekordne“ õieti sündiski.
Seal võeti niisugune uudne man-
selt tarvitusele põhjusel, et ele-
gantne mees ei kannu kunagi
meelsasti seda, mis muutunud
rahvapäraseks ja üldiselt kan-
tavaks. Hästiriidetatud inglise
seltskonna koorekiht kannab
nüüd väga meelsasti sellist, loo-

mulikult särgi külge õmmeldud mansetti. Pole kahtlust, et see
mood ainult üsna visalt meie meesperes leiab vastuvõttu, sest
üteldakse kahtlemata, et see mõjub ebaelegantselt ja jätab töö-
mehe bluusi mulje. Ei tohi aga unustada, et mehe rõivastus peab
mõjuma kogupildiga, aga mitte üksikute piasjadega. Nii ei saa
ka sellise särgimanseti puhul keegi tulla mõttele, et on tegu mõne
üsna madalasse hinnaklassi kuuluva särgiga, sest mehe muu rõi-
vastus ja särgi materjal näitavad jalamaid, et see pole nii.
Lugu on ju nii, et tähelepanelik vaatleja tunneb otsekohe ära hea
materjali. Eriti sobivad on sellise ühekordse mansetiga särgid
suveks.

Mis puutub särgi materjali, siis see on suurel määral
rahakoti küsimus. On vägagi palju riidesorte, mis sobivad mehe
särgiks. Kasutatakse väga palju mitmesuguseid siide, aga levi-
nuima sordina on siiski juba aastaid aukohal püsinud sefiir.
Materjali odavuses võib minna kaunis kaugemale, jäädes seejuures
ikka veel korrektsuse raamidesse. Ainult ühest hoidutagu ilm-
tingimata: trükitud mustriga särgiriidest. Ei tohi olla ka nii
šotlaslik, et ainult särgi rinnaesine, kraed ja mansetid lastakse
teha heast riidest, muu osa aga tavalisest pleekimata pesuriidest
või muust üsna sobimatust. Selline särk pole mingi särk, kuigi

vahest esialgu peaks õnnestuma jätta muljet, nagu oleks särk seljas. Läänud suvel vallutas meie meessoos arvuliselt kaaluvama osa polosärkide laaviin, mis ka talvel jätkas oma võidukat edasitungi täiel rindel. — Kuigi meil vaid kinos nähtud heliringvaadete järgi teatakse, et polot mängitakse ratsa. Pole õieti ju mingit olulist põhjust hakata võitlema selle psühhoosi vastu, aga üks on kindel: korrektse tänavauilikonna juure ei sobi see särk küll milgi moel, eriti kui ta omab silmi lõikava hanepoja värvi. Rannas — jah, ning vahest ka mõnd sporti harrastades vastava erisärgi aseainena, kusjuures sobivaimaks värviks kahtlemata on valge.

Värvid ja mustrid pakuvad särgi juures harukordselt laialdasi võimalusi varieerimiseks, millist võimalust siiski ei tohi pruukida kurjasti. Triibud on endiselt moes; esineb laiu ja ka üsna kitsaid, mis teatavast kaugusest jätab ühevärvilise mulje. Kui üteldakse, et mood dikteerib mõnd kindlat värvi, siis see on väär, sest särgi värv oleneb ikkagi ju sobivusest kogumulgaga. Kes valib moodsa värvi, mis ei sobi ta näoga ega ülikonnaga, see on kõike muud kui elegantne. Ainult üht võib veel ütelda värvi kohta: tumedamad toonid on jällegi moes, kusjuures selles võib minna isegi kaunis kaugele. Ärgu aga seetõttu veel kasuta-

ENAMIK HÄRRASID

kannab praegusel ajal lühikesi aluspükse. Eriti eelistatud on kaheosaline garnituur, nii et ülemist osu meeldivuse järele võib ära jätta. Pükstel pole vaja kummivärvlit, sin näidatud lõige ilma kummita hoiab end niisama hästi. Püks peab end ikka hoidma isenesest. Halvasti väljatöötatud aluspesu võib rikkuda ka pealisriietuse „istumise“.

KERGED SUVE-KAELASIDEMED

annavad palju väiksema sõlme kui raskemast siidist paksemad kaelasidemed. Seda peetagu krae valimisel silmas: krae ei tohi olla liig lahtine.

juure kaks kraed nagu tavalisti. Ja siis veel kraest endast. Mil määral kraenurkade kuju on nooremale põlvele südamelähedaseks asjaks, seda tõendab parimini alljärgnev looke tegelikust elust. — Keegi Tallinna noorhärri omas häid tuttavaid Prahas, millist linna peetakse teatavasti Pariisiks taskuväljaandes. Et üllatada oma Tallinna tuttavaid vastseima moeröögatusega kraenurkade alalt, kirjutas too noormees oma kaugeile tuttavaile ja palus saata paberist väljalõigatuna moodsaim kraekuju. Häil tuttavail Tšehhi pealinnas polnud sel alal pakkuda midagi jalust rabavat, aga neil jätkus siiski küllalt huumorimeelt. Nad mõtlesid välja mingi õige kummalise pool-ümarate, pool-nurgeliste

tagu tumepunaseid ja tumerohelisi toone, mis vaevalt küll kellelegi on „näo järele“. Punane (alates üldtuntud imalaist roosadest toonidest!) pole üldse mingi värv mehe särgile.

On iseendastmõistetav, et värvilise särgi juure kuulub ka samast materjalist krae. Kõigi elegant-suse reeglite järele riietatud mees kannab särke, mis omavad külgeõmmeldud krae. Oleks mõttetu seda aga hakata dikteerima igapähele, sest suures enamikus oleneme oma särkidega ju müügilolevast standardkaubast, mis ei tunne sellist „luksust“. Nii-siis: iga särgi

nurkadega krae ja läkitasid selle paberist mudeli Tallinna. Loomulik, et meie loo kangelane oli varsti üldise imetlemise ja mõnepoolse imestuse objektiks. Kuna mingi kummalise kokkusattumuse tõttu leidlikud vabrikandid pealegi varsti lasid turule umbes samakujulise krae, siis meie kraeentusiasti menu tõusis kahekordseks: t e m a o l i j u e s i m e n e ! — Ei tarvitse sugugi olla esimene mõnd vastsaabunud moekarjet kandmas, et mõjuda elegantselt. Otse vastupidi: elegantne mees ei haara kunagi kinni igast moeuperpallist, vaid jääb selle juure, mis talle sobib. Sest krae on, nii kummalisena kui see ka kõlab, tublisti individuaalset laadi ese. Kui leitakse kuju, mis sobib parimini, siis jäädagu rahulikult selle juure peatuma. Sellega ei sooritata mingit moeroima, vaid otse vastupidi — jäetakse hea mulje. Me ei taha seega kellestki teha isaisade viisidest kinnipidavat vanamooditsetjat. On alati hea, kui ollakse kursis t ä n a s e g a g i, sest see võimaldab alati valida, mis meeldib kõige rohkem ja hakkab parimini. Ja see on ju lõppude-lõppeks tähtsaim. Peetagu alati silmas: m o o d s a s t i riietatud ei tähenda veel kaugeltki sama mis hästi riietatud.

Praegu moes oleva krae standardkuju omab keskmise pikkusega nurgad, mille servad ei jookse üles teravikuks kokku, vaid jätavad paraja ruumi lipsusõlmele; praegu teatavasti kantakse ju kaunis suurt sõlme. Kõva püstkrae omab samuti keskmise pikkusega nurgad, mistõttu kael jääb eest teataval määral vabaks. Sellist kraed kantakse muidugi ainult õhtuülikonna ja „*morning coat*“ juures.

Nüüd aga jätame rahule särgi ning kõik muu, mis sellega „orgaaniliselt“ seotud, ning siirdume allapoole. Ärgu arvatagu, et ainult ülikonnas peitub too rahvusvaheline elegants, mille poole peagu iga meeskodanik püüab sügavas südamesopis. Ärgu unustatagu, et spordivälja ja supelmaja riietusruumid pakuvad küllalt võimalusi ka teie aluspesu nägemiseks. — Leidub küllalt mehi, kes vaatavad arvustavalt! Ärge seepärast kunagi kandke trikoost või siidist (!) aluspükse, mis mõjuvad ebamehelikumalt kui miski muu. Aluspükstest on kahtlemata sobivaimad lühikesed, aga talveks ei saa ju neid muidugi kaugeltki igaühele peale sundida.

Veel paar sõna mehe garderoobi valulapsest — kaelasideme-
mest. See väike siidist ese peegeldab äraarvamata selgusega
oma kandja maitset. Juhul muidugi, kui kandja tõesti ise on
valinud kaelasideme.

Muidugi pole kõik mehed süüdi kõiges selles, mis kaelaside-
mete alal patustatakse. Peamiselt tahaksid siin karistada saada
mõningad üksikud, kes mõtlevad välja kaelasidemeile „viimse
moekarje“ mustreid, mille õnge siis kahjuks tihti ka minnakse.

Praegusel ajal on kaelaside õieti ainuke värviline ese, mis on

jäänud järele mehe riie-
tusse varemate sajandite
kirevusest. Kuid sellega
pole veel üteldud, et see
värviline ese suudab taluda
kõike, et temal korraga
terve vikerkaar peaks
peegelduma. Meie värvi-
igatsusel olgu ikka ka oma
piir.

Pidage meeles, lugu-
peetud härrad, et see väike
siidside teie kaelas peab
sobima kõigega, millega
ennast olete katnud. Üli-
konna riidega, sokkidega,
kingadega, kübaraga ja
särgiga! Sealjuures te ei
saa kuidagi mööda hiilida
täiendusvärvide imelihtsaist
reegleist!! Ja ärge ka las-
ke endale mõne müüja
poolt auku pähe rääkida, et
näiteks „enam ei kanta
triipe!“, aga et see-ja-see
muster ja värv on nüüd
„kohutavalt moodne“. Esi-
teks pole see nii, sest joo-
nik-sidemed on alati mood-

MANSETT-SÄRK

*pole üalgi sportsärk. Järelikult: kui kasuta-
takse kuueta pullover-kombinatsiooni spordi
juures, või ainult knickerbockereid ja särki, ei
tohi särgil olla tagasipöördud mansette, vaid
lihtsa nõõbiga suletav käis.*

sad. Teiseks ei saa kaelasidemete kohta ütelda, et see värv ja mitte ükski teine. Mõni värvitoon võib ju olla eelistatud, kuid see oleneb ikka parajasti eelistatud ülikonna-värvi toonist.

Nii et valige kaelaside ise, rahulikult ja sihikindlalt. Ja jätke müüja rahulikult oma „kohutavalt moodsate“ vikerkaarte juure. Pidage meeles, et kaelaside ei tohi „karjuda“. See on peaasi. Suvel võib ka kaelaside olla kaugelt heledam kui talvel, mil sobivam on jääda rahulike, äraproovitud värvikombinatsioonide ja mustrite juure. Ja ärgu ostetagu liig kitsast ja lühikest kaelasidet.

Usume, et oleks asjata peatuda kaelasideme sidumisel. Ärge siduge liig väikest sõlme, ärge kiskuge kraed liialt kokku. Ärge kasutage „igavest sõlme“, tõmmates kord seotud kaelasideme lahti vaid seevõrra, et ta tuleb teil aasana üle pea. Nii võib ju riietumine hommikul minna libedamini, kuid kaelaside kannatab, sest temagi vajab puhkust ja tahab sirutuda. Ja teiseks ei näi niisugune sõlm iialgi värske.

Ei ole mõtet suruda kaelasidet vestiväljalõikes lamedalt vastu rinda. Ta olgu sillana kumer, kuid jällegi mitte liialdatult!

Me ei tahtnud sellest kõnelda, kuid pole mõtet ka loobuda: ükski elegantne mees ei kannavalmissetud kaelasidet. On ju muidugi olemas igasuguseid monstrumeid ja „konni“, kuid hoidume nende eest kui katkust.

Ka õhtusidemed — liblikad — tuleb ise siduda, siis on nad õiged. Kuigi sidumise õppimine vahel sünnitab raskusi ja sõlm tihti kipub minema „vussi“, ärge heitke meelt! Siduge rahulikult ja aeglaselt, kus ta pääseb! Õhtusideme sõlm olgu võimalikult väike, „tiivad“ aga laiad. Kuid selle sideme vormis on võimalikud peatsed muudatused, seepärast ei saa me siin anda kategoorilist eeskirja. Lubamatu on valge äärega must smokingi-side ja musta äärega valge side frakile. Ärge naerge, niisuguseidki asju on näha meie väikeses Eestis.

Ristside suvel on soovitatav sellele, kel „vastav nägu“. Ristside ei sobi igale. Katsetage seepärast ise. Meil oli juba juhus märkida, et vastav ristside on elegantne õhtul teatris tumeda sakkoga.

Kui kannate suvel pikka sidet ja loobute vestist, siis milgi tingimisel ärge pistke kaelasideme otsi särgi rinnaesise nõõpide vahelt sisse. See mõjub ebaesteetiliselt. Laske kaelasideme otsad vabalt ripneda või jälle kinnitage need sobiva kuldnõelaga.

Kodu- või välismaa riie?

Iga garderoobi täiendamiseks ette võetud tellimise puhul meeskodanik seisab ikka jälle küsimuse ees: kodu- või välismaa riie. Siin on tõepoolest võimatu anda reeglit, mis oleks maksev igas olukorras ja igäühele. Heade isamaalastena eelistame muidugi kodumaa saadusi. Aga seda siiski ei saa veel võtta mingi ettekirjutusena. Mõõduandvaks saab valiku teostamisel pidada ikkagi vaid praktilisi kaalutlusi ning isiklikku maitset.

PITSRÄTIK

kuulub peatükki:
„Härra, kelle üle
naeratatakse.“

Mis puutub palituriietesse, siis neid valmistatakse kodumaal juba tõesti väga häid. Nii kevade-, talve- kui ka suvepalitu jaoks kodumaa vabrikud pakuvad küllalt sobivaid materjale. Ei saa kaevata ka värvide ning mustrite skaala puudulikkust, kuigi vahest sellest küljest meeleldi näeksime veelgi rohkem leidlikkust ja hoolt. Seega inglise riidest palitu soetamine tundub mõnel juhul tõesti asjata luksusena.

Üldiselt tuleb pidada silmas: kui juba välismaa riie, siis ainult inglise päritoluga. Seejuures pandagu aga tähele, et ei lastaks end vedada libedale mõnest salakavalalt sepsitsetud templist „London“ või „English manufactured“, mis võib olla ka petlik. Parem juba hea kodumaa riie, kui kahtlane välismaa kaup! Eriti kus viimasel ajal kodumaa vabrikud on hakanud turule laskma ka ülikondadeks otse eeskujulisi kangaid.

Üks on igatahes kindel: kvaliteedi vahe pole kunagi nii suur kui vahe hinnas. Ja siis veel viimane praktiline näpunäide: olgu kodu- või välismaa, aga mitte kunagi ärgu valitagu ülikonnaks liig „kuivast“ ja liialt keerdu aetud lõngast puisi ning siledaks „noolitud“ riidesorte. Kangas need võivad näida ilusaina, kandmisel aga tulevad varsti vead päevavalgele: halb üldmulje, kortsud ja otse peeglilik läige hõõrumiskohis.

Peatükk, mille eest palume vabandust

Nagu juba pealkiri sõandab ütelda, tuleb alljärgnevais ridades juttu asjust, mis võib-olla võivad tekitada pahandust. Sest võiakse ju tunda end kuidagi puudutatuna ja kahjuks ollakse alati vihane, kui tuntakse end puudutatuna. Aga, nagu üteldud, palume juba ette vabandust ja kuna käesolev raamat on õieti määratud asjade ütlemiseks, mis on endastmõistetavad, siis loodame, et iga lugeja ka käesolevale peatükile ei ole kuri ja läheneb talle õigest seisukohast.

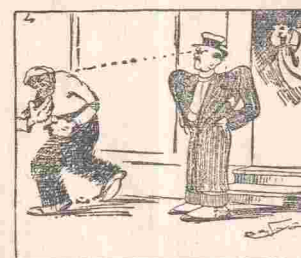
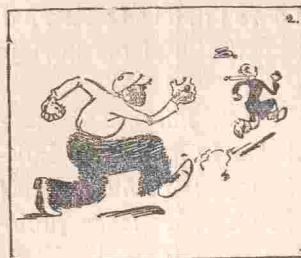
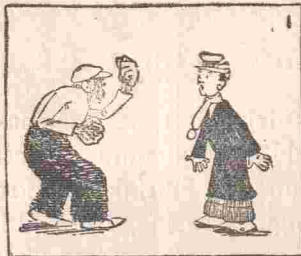
Algame õige tagasihoidlikult, kuid selle eest kõrgelt: juustega. Paljudel meestel on kombeks juukseid külgedelt ja kuklast hästi kõrgele üles lühikeseks lasta lõigata, nii et õieti ainult peanupule jääb väike juuksetükk. Juba see on väär: laske juukseid ka külgedelt ja tagant kasvada pikemaks (muidugi hoolitsetult!) ja te näete, kui palju te välimuses võidate. Hukkamõistetavaim aga on komme lasta oma pea masinaga täiesti paljaks pügada või koguni — kohutav küll! — habemenoaga paljaks ajada! Ütleme lausa: kes niisuguse peaga jookseb ringi, see võib olla tõepoolest riietatud nagu kuulus dendi Brummel, jätmata siiski vähimatki elegantset muljet! Täiesti ekslik sealjuures on arvamine, nagu peaksid niisugust „frisööri“ kandma eriti mehed kehva juuksekasvuga või palja lagipeaga. Nad arvavad, et saavad katta oma puudust pea täielise paljaks-pügamisega. Otse ümberpöördu! Laske rahulikult oma juustel kasvada, mu härrad! Te näete, kui võrd silmapaistmatum ja parem see näib! Laske juukseid lõigata külgedelt täpselt niisama palju, kui laseksite lõigata täiesti normaalse juuksekasvu puhul. Juukshaiguse ja arsti vastava nõudmise puhul juuksepügamise keeld muidugi ei maksa.

Edasi: hästiriietatud maailmamehe mõiste pole rajatud üksi elegantsele riietusele. On teatavaid muid asja-

KA ILUSAIM

taskurütt mõjub halvasti, kui ta näitamiseга minnakse liiale.

RIIDED ANNAVAD
JULGUST!

Ka ehetegega on asi nii, et mida vähem te neid kannate, seda parem. Kõige mõistlikum, kui te neid üldse ei kannate. Kindlasti aga hoiduge briljantsõrmuseist ning käevõrudest. Eriti viimased on mehe juures väljakannatamatud. Ka uuriketid ärgu olgu silmatorkavad ja varustatud

olusid, mis ulatuvad kaugemale ja mille järele alles saadakse otsustada, kas on tegemist tõelise, ka seesmise gentleman'iga, või ainult elegantselt ja moodsalt riietatud mannekeeniga. Siia kuulub eeskätt ka hea ning silmatorkamatu käitumine. Ilma poosita! Hulk meie härrasid poseerib liiga ja poseerib üle. Esimesest pilgust võib ära tunda niisugust härrat näiteks ta astumisel lokaali. Ta pole vaba ja ta käitumine tundub kunstlikuna. Ta vaatab möödaminnes igasse lähedalolevasse peeglisse ja ... leiab muidugi, et ta välimus on hiilgav. Ta unustab, et nähakse endast mõistetavalt hea välja või jälle üldse mitte. Vaadatagu kodus meiepärast kas- või terve tund peeglisse. Tehtagu seda, aga ainult siis, kui ollakse üksi. Või heidetagu pilk oma välimusele riietusruumis, kus seks on vastavad peeglid. Kui aga ollakse juba astunud üle selle ruumi läve, siis loobutagu igasuguseist edevast ja ebamehelikest pilkudest lokaalipeegleisse. Siis ei ole enam sobiv näppida kaelasidet või kohendada juukseid. Kõige koledam aga on, kui tõmmate välja taskupeegli ning sinna juure kuuluva kammi, alustades „tualetitegemist“. Taskupeeglit tõelisel härral õieti pole iial vaja.

Ka ehetegega on asi nii, et mida

vähem te neid kannate, seda parem. Kõige mõistlikum, kui te neid üldse ei kannate. Kindlasti aga hoiduge briljantsõrmuseist ning käevõrudest. Eriti viimased on mehe juures väljakannatamatud. Ka uuriketid ärgu olgu silmatorkavad ja varustatud

igasuguste ripatseiga. Peen kuld- või plaatinkett on teadagi soliidseim. Käeuuride kandmine jääb järjest vähemaks ja neid kasutatakse peamiselt veel spordi juures. Kui aga olete harjunud käeuuriga, siis kandke mehelikku, mitte aga kitsukest daamiuuri kummaliselt väljavenitatud numbrilauaga. Ei ole vist mõtet eriti toonitada, et lipsunõel on asi, millest vabalt võib loobuda. Täiesti võimatud on briljantnõelad või ülisuured pärlid.

Teame paljusid elegantseid mehi, kes ei kannu silmatorkavaid sigarettiitose kullast või hõbedast. On huvitav märkida, et niisugused silmapaistvad isikud, nagu Westminsteri hertsog ja härra Vanderbilt New-Yorgist, üldse ei kannu n-n. „portsigaari“, vaid suitsetavad originaal-karpidest või panevad oma sigaretid lihtsasse nahketüüsse, mis pealegi palju rohkem mahutavad kui igasugune kullast sigarettiitos.

Ka teie taskukell ei tohiks olla üleliia ja silmatorkavalt väärtuslik. Hoiduge ka erinevaist või nurgelisist vormidest. Uur olgu õhuke, kuid ikkagi ümmargune. Peaasi on, et ta käiks õieti. Rohkem pole teil põhjust oma uurilt nõuda.

Nüüd veel veidi liikumisest. Loobuge siingi igasugusest poosist. Ärge mängige kuskil sissetuubitud ja nurgeliste liigutustega „kavaleri“. Ärge ajage ka rinda ette, tõstes käed küünarnukist kõrgele ja surudes õlad tahapoole. Igaüks näeb, et see ei või olla loomulik. Selle üle ainult naerdakse. Jääge loomulikuks ka siis, kui kummardate. Ärge üldse kummarduge kangelt ja masinlikult, iialgi mitte üleliia sügavasti. Eriti härrade ees mitte.

Ärge lööge kanda kokku. Ka siis mitte, kui olete reservohvitser. Ärge liialdage käesuudlemise kombega. Komme on ju isenesest kena, kuid te hävitate ta, kui ei oska pidada piiri. Kätt suudeldakse ainult abielus daamil. Kui suudlete ka noore neiu kätt, siis võidaks

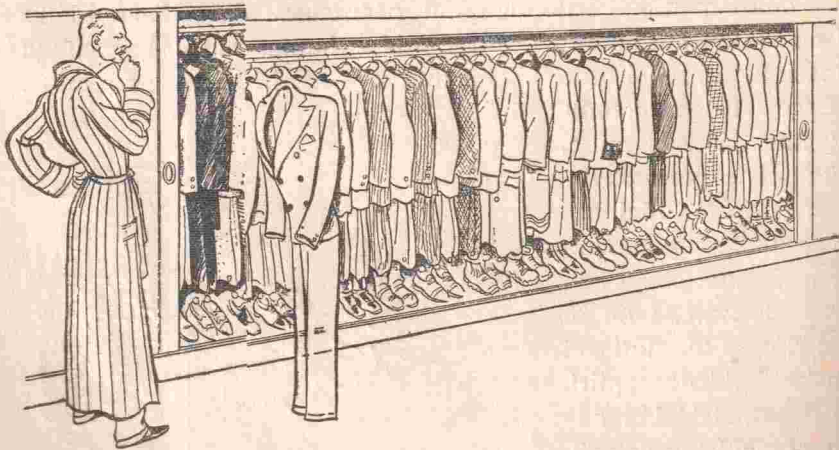

HÄRRA KÜBARAOSTUL

sellest välja lugeda nii mõndagi muud, ka erootilist tagamõtet, ja te kompromiteerite sellega noort daami! Valvake ise enda üle ja õppige vahetegemist. Kui satute lokaali ja leiate seal ees tultavad, siis ärge hakake lennutama lauast lauda ning jagama käesuudlusi.

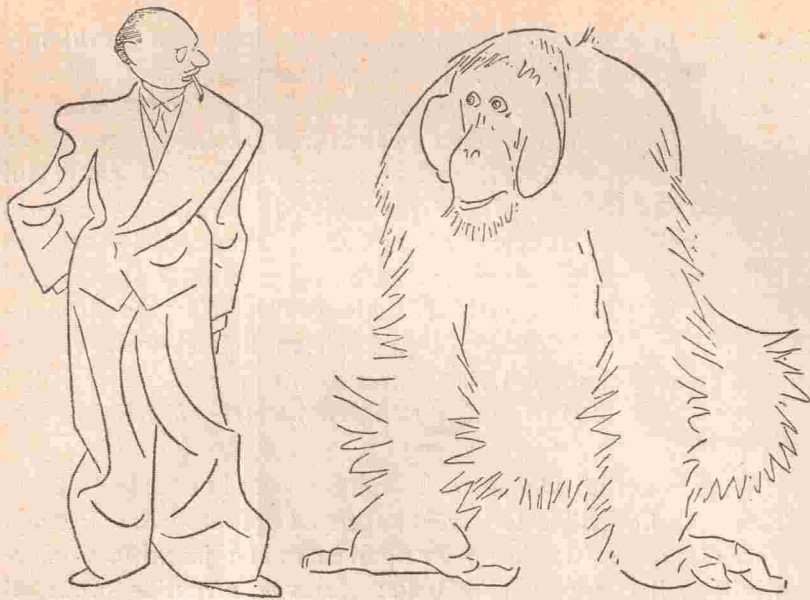
Peate omandama kindluse lokaali astumisel ning rohkearvulise publiku sekka ilmumisel. Suur osa härrasid ei tea niisugusel puhul, kuhu panna käed. Nad ei oska nendega midagi head peale hakata ning kas näpivad oma kaelasidet või hõõruvad neid, nagu oleks neil külm. Teame, et pole kerge vabalt astuda heasse lokaali, eriti aga mitte frakis või smokingis. Sealjuures on teatavaid tõkestusi. Püüdke neist saada jagu ja kõndige nii, nagu jalutaksite tänaval. Kui soovite, pange täiesti lõdvalt üks käsi kuue välisesse taskusse, aga mitte mõlemad, nii et taskud end kohutavalt punni ajavad. Küllap te juba leiate üht-teist, mis teile on parimaks „karguks“.

Kui astute lokaali daamidega, siis ärge kunagi laske neid minna ees. Teie peate rajama tee, teil tuleb valida sobiv laud ja selle üle kelneriga leppida kokku. Kui daam läheb ees, siis on ta abitu, kui kelner teda kõnetab. Mugava asukoha otsimine lokaalis on härra töö. Kui te juba istute, siis küsige teie daami-

EI OLE SUGUGI VAJA

niisugust rõivavirna, et elegantne välja näha. Tuleb ainult osata oma rõivastus õieti valida ja õieti lasta valmistada.

MOENARR (vasakul)

delt, mis nad soovivad süüa, olge teie vahemeheks daamide ja kelneri vahel. Daam, kui ta on meesseltskonnas, ei tohiks üldse otse kõnetada kelnerit.

Lisaks sellele tahaksime veel tähendada, et talitate õieti, kui ei õienda arvet daamide juuresolekul. Tehke seda vähem-rohkem märkamatult, tõustes lauast ja kutsudes kelner veidi kõrvale. Sel moel jääb teie lauakaaslasil mulje, nagu oleksid nad olnud külalised teie kodus. Seda võite loomulikult teha ikkagi ainult siis, kui te pole daamiga kahekesi. Ärge iialgi jätke daami üksi laua juure istuma, eriti aga siis mitte, kui tantsitakse. Ta on siis abitu ja võõraste, kasvatamatute meeste pealetikkuvuse ohver.

Ka on väga inetuks kombeks arve jaotamine ja reporteerimine daamide juuresolekul. Kui juba reporteeritakse, siis maksku ikkagi üks härra kogu arve välja, küllap hiljem juba leidub võimalus teiste lauakaaslastega arvete õiendamiseks. Mõelge ise, kui näotu on, kui tõmmate taskust pliiatsi ning alustate rasket logaritmiarvutust, kel nüüd oli seafilee ja kel vasikakotlett.

Paar sõna tahaksime rääkida ühest nahksest esemest: a k t i m a p i s t või n-n. portfelist. Üldse oleks huvitav teada, mis on

kõigis neis paksudes aktimappides, millega lugematul arvul inimesi igapäev jookseb ringi. Aktimapi kandmine on eriline haigus, millest kaunis raske on saada lahti. Kuid püütagu end nädal aega kontrollida ja varsti selgub, et vähimalt kolmel päeval olete aktimappi täiesti tarbetult vedanud kaasa. On teil ees mõni „business“, siis jätkuks ju, kui pistaksite hädavajalised paberid tasku. On siis tõesti tarvis vedada kaasa virnade viisi akte? Ja kui siis äri on aetud, minge oma aktimapiga rahulikult vahepeal koju, ning ärge tikkuge selle riistapuuga teatreisse ja lokaalidesse. Mis on üldse aktimapil asja kinos või kella-5-teel? Ameerikas töötatakse „kindlasti vist“ vähimalt niisama intensiivselt kui meil, aga kunagi te ei leia mõnd aktimappi teatri- või mõnes muus garderoobis.

Oleme sunnitud kõnelema ka tuttavate esitlemisest kas seltskonnas, koosviibimisel või suuremal pidusöögil. Peetagu meeles, et ikka esitletakse härra daamile ja mitte ümberpöörduvalt! Nii et üteldakse näiteks: „Lubage, armuline proua, et esitlen teile härra X. Y-t“. Ja see on kõik! Ärge lisage sellele veel daami nime. See on härra asi jõuda selgusele, missugusele daamile teda esitleti. Tuleb ütelda ainult, kas proua või preili, et härra teaks, kuidas jätkata kõnelust.

Kui aga tutvustate kaht daami teineteisele, siis võite esitlemisel ütelda mõlemate nimed.

Oleks põhjust puudutada tervet rida teisigi küsimusi. Ärge naerge sugugi nende „pisiajade“ üle. Need üksi näitavad, kas olete maailmas ka midagi näinud või mitte. Ja kas olete ka midagi õppinud.

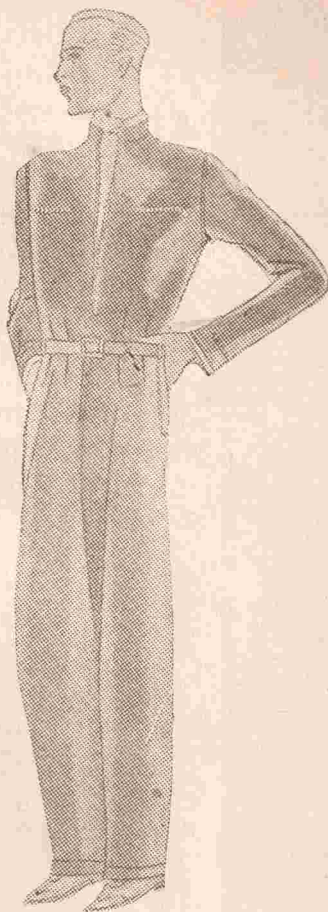

Paar sõna rõivastusreformist

Juba käesoleva raamatu algpoolet juhtisime tähelepanu tõsiasjale, et mehe riietus võrreldes naise poolt kantavaga moodustab hiiglakoorma. Olgem avameelsed ja tunnistagem: kanname tõepoolest liig palju, kannatades selle all eriti suvises kuumuses. Võrreldagu: mehel — kübar, kaelaside, kõvakrae, tihti n-n. „higisärk“, triiksärk, sageli pikad aluspüksid, sokid-sokihoidjad, kingad, kamassid, vest, pintsak, püksid, traksid, suvepalitu ja jalutuskepp; naisel — madalad kingad, siidsukad, püks-särk, kleit ja — kõik! Väljudes sellest võrdlusest on alati leidunud meesrõivastuse reformeerijaid, kes on teinud kümneid erinevaid ettepanekuid mehe vabastamiseks tollest koormavast kattest. Euroopa suurlinnus on korraldatud mitmeid „reformrõivastuse“ demonstratsioone. Kõrvaltoodud pildil on kujutatud üks selline „revolutsiooniline“ ettepanek: lahtise kaelaga särk, mis seisab ühenduses lühikeste aluspükstega, õhukesest, poorsest riidest püksid, kingad ja — muud midagi.

Nii mõnigi mees ütleb vahest: pole viga. Aga vaevalt küll leidub ühtki tõsist meest, kes läheks sellest „pole-vigast“ kaugemale. Meesrõivastus on esijoones ikkagi sajandite vältel välja kujunenud traditsioonide tulemus, ning traditsioonide vägivaldne murdmine on teatavasti osutunud alati mõtte- tuks ning uisa-päisa teoks. Seni on kõik reformeerijad põrganud vastu neid traditsioone, ning pole põhjust arvata, et lähem tulevik võiks tuua pöörangulisi muudatusi meherõivastuse põhialustesse.

Peame seetõttu mõnel muul moel püüdma vabaneda meherõivastuse liigest koormavusest suvisel ajal. Ja ühtlasi peame tunnistama, et moodne aeg on leiutanudki seks juba küllalt vahendeid. Kõigepealt triiksärk. Ta olgu poorsest materjalist valmis-

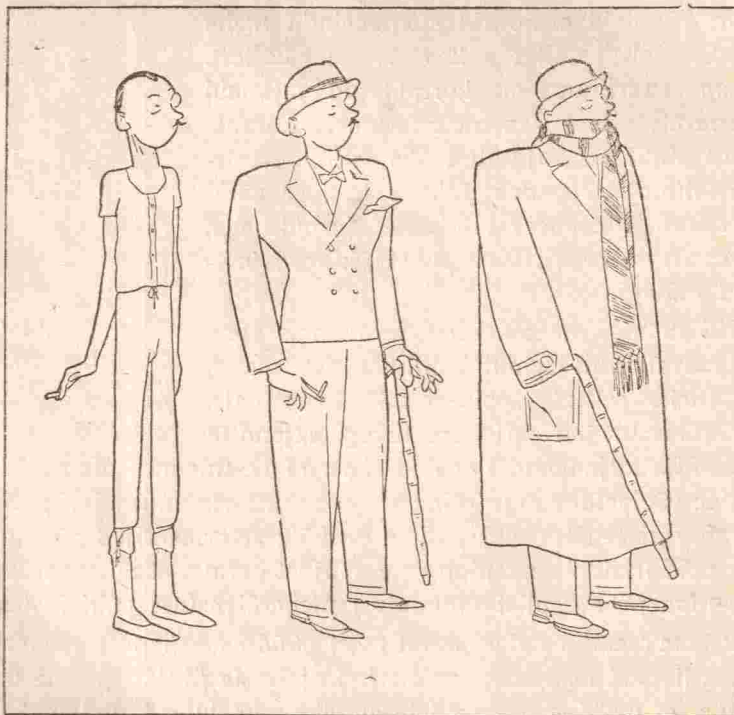

RÕIVASTUSREFORMI-
JATE

*üks ettepanekuid meheriie-
tuse seadmiseks uutele alus-
tele. Tõepoolest — pole viga!*

latud ja päevasärgi krae olgu külge õmmeldud (mitte nõopidega külge „needitav“!), mis annab kaelale märgatavalt rohkem vabadust, ja mis meilgi peaks muutuma paratamatuks nõudeks. Vabandus, et krae rutem mäardub kui särk, pole mingi vabandus. Ja siis aluspüksid. Miks mitte suvel kanda lühikesi aluspükse, mis kuumal päevaga ääretult mõnusamad pikist? Iseendast mõistetav on, et suvel tuleb ära jätta sellised esemed kui kõvakübar, villased kamassid ja kindad; ka vesti võib iga vähegi korraliku kehaehitusega mees suvises kuumuses jätta koju. Ja kui siis veel suveülikonnaks valida mõni hele, õhuke, pehme ja poorne riidesort (ka kodumaal valmistatakse juba täiesti kandmisväärseid freskosid!), siis ei saa tõepoolest enam juttugi olla koormast.

Vähimalt meeste endi arvates mitte.

VEEL-KORD: TEMA JA VATT!

Tema seitse käsku

Adolphe Menjou'd peetakse õigustatult üheks parimini riietatud meheks maailmas. Tema poolt on koostatud alljärgnevad seitse käsku neile, kes tahavad mõjuda oma riietuses elegant-selt. Nagu lugeja leiab, ei lähe need sugugi lahku meil raamatus avaldatud põhimõttest:

1. Ainult siis, kui te ei kannu kuube, loobuge traksidest. Traksidega kukuvad püksid mitu korda paremini kui vööga.

2. Pühendage suurim tähelepanu jalanõudele, sest mehe üle otsustatakse ta jalanõude järele. Iialgi ei tohi teie kingakontsad olla viltu.

3. Kübar peab alati olema puhas ja heas vormis. Ka ilusaima ülikonna mõju võib ära rikkuda inetu, vana kübar.

4. Kuuekäised ei tohi omada sissepressitud viiki. See on hoiatus, mis peamiselt on mõeldud ameeriklasele.

5. Hoolitsetagu sõrme küüntest ja hoitagu need vähimalt alati puhtad.

6. Knickerbockerid ei oma viiki.

7. Iialgi ja kuhugi ei tohi ilmuda ajamata habemega, isegi mitte oma korteri elutubadesse!

Oleme püüdnud anda lühikese ülevaate ühest kui teisest küsimusest, mis võiksid huvitada meest, kes vähegi paneb rõhku oma välimuse korraldamisele. Rõhutame veel-kord: me teadagi pole saanud ütelda kõike. Kui aga lugeja silm hakkab nägema paremini, kui käesolev raamat aitab kaasa selleks, et lugeja õpib vaatlema, siis on ta otstarve täidetud. Siis lugeja õpib ka eraldama õiget väärast ning on parimal teel, et jõuda tõesti maailmamehelikult lihtsa ja silmatorkamatu, kuid siiski elegantse välimuseni.

Moodsad eluraamatud — Mai 1934 nr. 4. „Ringraadio“ kirjastus
Vast. toim. H. Rahamägi. A-S. „Ühiselu“ trükk. Ilmub 1 kord kuus.
Tellimishind — 1 kuuks — 1 kroon, — 10 kuuks — 6 krooni 50 senti.

MEMPHIS DERBY

SIGARETID

Teenele suitsetajale

Laferme

K/m.

R.Ü.K.'il

on alati laos kõige uuemad inglise ja kodumaa
vabrikute ülikonna, palitu, mantli ja kostüümi
riided ja nende juure minevad manused nagu:
voodrid, nõöbid jne.

Kõige austusega

Riieturite Ühiskaubamaja

Tallinnas, S. Karja 19. Telefon 455-77

BOR-THYMOL SEEP

PARIM-TOALETT
SEEP · TEDRE ·
TÄHTEDE · VIS-
TRIKUTE · PÄIKE

SEP ÖLENDIKU
JA · HIGI-YASTU
TEEB · NAHA · SI-
LEDAKS · PEHMEKS

PROV. H. JÜRGENS

MÜÜK APTEEKIDES JA ROHUKAUPLUSTES

A-S. „TEKLA“

PEAKONTOR: TALLINN

Suur Karja 13/15, tel. 448-18

RIIDEÄRID:

Haapsalu, Ehte 2	Tel.	1-57
Kuresaare, Kauba 2-a	„	72
Mustvee, Tartu 15	„	62
Narva, Peetri plats 8	„	2-38
Petseri, Riia 1	„	1-17
Pärnu, Jäneselja 5-a	„	1-10
Rakvere, Turuplats	„	2-85
Tallinn, Suur Karja 15	„	445-23
Tallinn, Valli 10	„	468-02
Valga, Kesk 11	„	26
Viljandi, Tartu 6-a	„	2-40
Võru, Jüri 5-a	„	1-26

Müügil kindlate hindadega järgmiste kodumaa vabrikute kaubad:

Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise Vabriku a/s.

Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri o/ü.

Sindi Tekstiilvabrikute Ühisus

Eesti Niidivabrikute Ühisus

Carvitades välismaa kaupa voolab meie raha üle piiri, suureneb järjest töötute arv, jääb vaeseks maa ja rahvas

Ostes kodumaa kaupa vähendame tööpuudust!

UNION

jalanõude
1934

aasta uued mudelid tõsta-
vad elegantsust seepärast, et

UNION

jalanõud

on nägusad ja ületamatud
oma headuse poolest valmis-
tatud kuulsa nahavabriku

UNION

(Nahavabrik asut. 1877. a.)

nahast

HINNAD ÕIGLASED

ETA

35-182-73

ELEGANTNE MEES

kannab ainult

Narva Kalevi Manufaktuuri saadusi,

sest ta teab, et rõivad teevad inimese, ja et kodumaal
valmistatud riidesordid on vähemalt sama head kui
välismaa kaup, eriti need, mis kannavad märki

NARVA KALEVI MANUFAKTUUR

TULEKAHJU EI TEATA OMA TULEKUST KUNAGI ETTE, SELLEPÄRAST ON PAREM, KUI TEIE JUBA TÄNA KINDLUSTATE OMA VARA

EESTI KINNITUSSELTS
„POLARIS“
TALLINN, VANA-VIRU 12. TEL. 426-66

TOIMETAB TULE-, MURDVARGUSE-, VEO-, VÄÄRTSAADETISTE-, KASKO-, KLAASI- JA KAUBASAADETISTE-KINDLUSTUSI.

POLARIS'ES

Kaane trükk R. Tohver & Ko., Tallinn.
Eivald K...